

Opinia națională

Săptămânal de opinie, informație și idei de larg interes național

Universitatea *Spiru Haret* asigură echilibrul între învățământul superior și cercetarea științifică

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA,
rectorul Universității *Spiru Haret*

Interviu apărut în Revista Market Watch - nr. 80 - noiembrie 2005

Universitatea *Spiru Haret*, echilibru între «Declarația de la Lisabona» și «Procesul de la Bologna»

Economia modernă, competitivă, bazată pe cunoaștere, are nevoie de valorificarea potențialului cognitiv oferit de învățământul superior și de cercetarea științifică, dar mai ales de forța conjugată a acestor două domenii. Aceasta este tendința mondială la care doar Universitățile de elită reușesc să se adapteze, legile performanței selectându-le doar pe cele capabile să facă față schimbărilor și exigențelor evoluției accelerate.

În urmă cu câțiva ani, prof.univ.dr. Aurelian Bondrea și-a propus ca activitatea de cercetare să

devină una dintre cărțile de vizită ale Universității *Spiru Haret*. În ce măsură acest deziderat s-a împlinit o demonstrează poziția de lider ocupată de USH în Cartea Albă a Cercetării Științifice din Universitățile Românești elaborată de Ministerul Educației și Cercetării. Am descoperit în USH cadrul ideal al formării polivalente a resurselor umane, din perspectiva simbiozei dintre învățământul superior și cercetarea științifică, gândită personalizat de rectorul Aurelian Bondrea.

Alexandru BATALI

Dezvoltarea economică a unei societăți este dictată în bună măsură de investițiile făcute în activitățile de cercetare și dezvoltare. În ce măsură succesul Universității *Spiru Haret* este generat de investiția în R&D? Câtă suia din bugetul USH merge în această direcție?

Este un fapt cunoscut că nivelul de dezvoltare a unei societăți este determinat, în mod esențial, de evoluțiile în domeniile științei, învățământului și culturii. Cei trei factori sunt considerați adevărați piloni ai dezvoltării. Cu atât mai mult, acum, la începutul secolului XXI, importanța lor sporește, iar relația dintre cercetare și educație ocupă un loc privilegiat în dezbaterile la nivel european și național.

În luna septembrie a.c., am luat parte, la Universitatea din Bologna, la conferința anuală și la ceremonia de semnare, de către Universitatea *Spiru Haret*, a *Magne Charta Universitatum* – document programatic, care proclamă principiile fundamentale menite să susțină, în prezent și în perspectivă, vocația universității. Cu acest prilej, rectorii prezenți au dezbătut o temă de mare actualitate și interes: „Autonomia universitară în contextul european: reformularea relației cercetare-educație într-un cadru posthumboldtian”. Au fost subliniate importanța relației cercetare-educație, dar și necesitatea stabilirii rolului universităților și a dezvoltării resurselor umane în plan european, ambele domenii fiind considerate ca probleme strategice pentru dezvoltarea viitoare a unei economii competitive bazate pe cunoaștere.

Dezbaterile desfășurate au evidențiat faptul că, la nivel european, trebuie luate în considerare două căi de dezvoltare majore. Prima este crearea așa-numitului „Spațiu european de cercetare”, cu referire la obiectivele formulate în Declarația de la Lisabona, care pledează pentru creșterea resurselor alocate pentru cercetare la 3% din PIB până în anul 2010. Acesta a fost obiectivul comun european stabilit în vederea transformării Europei în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere la nivel mondial. O asemenea creștere a fondului de finanțare, care se va înfăptui, în principal, cu concursul sectorului industrial,

va genera o extraordinară creștere a numărului de lucrători în slujba științei. Într-adevăr, domeniul științei nu se mai poate

baza doar pe participarea unui grup restrâns de intelectuali de elită, ci are nevoie de resurse umane intelectuale masive, ceea ce reprezintă o ocazie deosebită pentru ca universitățile să-și consolideze rolul în societate, prin asigurarea instruirii profesionale a unui număr important de intelectuali.

Cel de-al doilea factor major, cu influență asupra definirii cadrului de

dezvoltare a universităților în context european, este așa-numitul „Proces de la Bologna”. Scopul este realizarea unui punct de convergență a structurilor și titlurilor academice, adaptarea acestuia la nevoile societății, în paralel cu crearea condițiilor pentru asigurarea unei mobilități crescute a studenților și profesorilor în spațiul european. Se urmărește, așadar, crearea unui „Spațiu european de învățământ superior”, pe lângă „Spațiul european de cercetare”, care să conducă, în final, la transformarea Europei unite în cea mai competitivă, dinamică și inovatoare economie din lume până în anul 2010.

În acest context complex și de largă deschidere, simbioza între învățământul superior și cercetarea științifică reprezintă mecanismul optim al formării resurselor umane înalt calificate.

Anul	Investiții în baza materială a învățământului și cercetării din total venituri	Cheltuieli cu cercetarea din total venituri
2002	57,5 %	3,8 %
2003	19,4 %	4,4 %
2004	25,5 %	4,7 %
2005	30,8 %	7,7 %

Universitatea *Spiru Haret* a avut, de la înființare, vocația introducerii noului, în pas cu spiritul timpului. Întreaga sa activitate a fost marcată de imperativul modernizării, calității și competitivității, iar, în prezent, este

orientată spre compatibilizarea cu sistemul practicat în țările UE, realizând o strânsă legătură între învățământ-cercetare și mediul social-economic.

În Universitatea *Spiru Haret* sunt alocate cercetării fonduri importante. Au fost investite sume foarte mari pentru baza materială proprie a cercetării: tehnică de calcul performantă, dominant calculatoare de ultimă generație, copiatoare, scannere, microscop de înaltă performanță; înființarea și dotarea a peste 40 de laboratoare; constituirea a 10 centre de cercetare și mai multor colective care abordează teme comune de cercetare; înființarea a 4 institute de cercetare și a unei clinici veterinare; o tipografie dintre cele mai moderne; editarea cu regularitate de reviste și carte științifică pentru fiecare specializare; organizarea de manifestări științifice, participarea cadrelor didactice și cercetătorilor la reuniuni științifice din țară sau din străinătate etc. La acestea se adaugă cheltuielile de regie, suportate, în general, de Universitate, pentru temele de cercetare efectuate pe bază de contracte cu alte instituții naționale sau internaționale.

Ce structuri de cercetare au luat ființă în decursul timpului?

După părerea mea, pentru a obține rezultate notabile în domeniul cercetării științifice, pe lângă valoarea resurselor umane, esențială este infrastructura de cercetare. În cadrul Fundației *România de Măine* și al Universității *Spiru Haret*, funcționează, integrat, patru institute de cercetare, care abordează teme de mare actualitate și de anvergură deosebită pentru orice societate modernă: Institutul de Sociologie și Opinie Publică, Institutul de Cercetări Medicale *Ștefan Milcu*, Institutul de Studii pentru Dezvoltarea Economico-Socială a României, Institutul de Relații Internaționale și Studii Europene. La facultățile Universității sunt funcționale 10 centre și câte 1-5 colective de cercetare pentru fiecare facultate. Menționăm doar câteva: Centrul European de Studii Strategice de Marketing și Comerț Internațional, Centrul de Cercetare a Mediului, Centrul Probațiunea Delincvenței (Constanța), Centrul Local de Dezvoltare Durabilă (Câmpulung), Centrul de Contabilitate și Finanțe (Craiova), Centrul de Drept Public și Privat (Craiova) etc. De asemenea, există 40 de laboratoare comune învățământ-cercetare. Acestea funcționează la facultățile: Sociologie-Psihologie și Psihologie-Pedagogie (Evaluare psihologică, Psihologie experimentală, Psihoterapie, Informatică, Psihodiagnostic – București și Brașov ș.a.), Medicină veterinară (10 laboratoare), Geografie (9 laboratoare pe elemente de mediu), Educație Fizică și Kinetoterapie (10 laboratoare), Limbi și Literaturi Străine, Matematică-Informatică. Am evidențiat, în acest context, Laboratorul de cercetare de morfologie veterinară, care dispune de o logistică deosebită, angajat în Programul „Biotech”, contract nr. 3275/01.10.2003, încheiat cu Ministerul Educației și Cercetării, în valoare de 2.153 mil. lei. În cadrul acestui laborator s-a cercetat utilizarea radiațiilor laser de mică putere în afecțiuni ale țesuturilor moi și dure la animale. El are în dotare un microscop performant, cu program de morfometrie și captare de imagini pe calculator și prelucrare matematică a structurilor histologice, examinare în lumină optică și ultraviolet pentru fluorescență. Dacă ar fi să trecem în revistă realizările deosebite ale cadrelor didactice în domeniul cercetării științifice, exemplele ar fi numeroase, iar lista personalităților de notorietate care realizează cercetare în Universitatea *Spiru Haret* ar fi foarte lungă.

Subliniez, totodată, că în Programul de Cercetare de Excelență, pe durata 2005–2006, aprobat de Guvernul României, care cuprinde 4 module (proiecte de cercetare-dezvoltare complexe, dezvoltarea resurselor umane pentru cercetare, participarea la programe europene, dezvoltarea infrastructurii de cercetare), dar și în granturile de dată recentă ale Consiliului Național de Cercetare Științifică în Învățământul Superior, vizând o integrare deplină

în aria europeană de cercetare și pregătire pentru participarea la viitorul program CDT Cadru 7 al UE pentru perioada 2007–2013 (PC 7), cadrele didactice și de cercetare din Universitatea *Spiru Haret* s-au încadrat rapid, întocmind proiecte de cercetare de tip grant și excelență sau postdoctorale.

Au fost depuse, în anul 2005, 21 de proiecte, cele mai multe de colaborare cu alte universități și institute și de tip consorțiu. Menționăm câteva dintre acestea: Măsurarea statistică a corupției la nivel înalt în România în contextul integrării în UE (consorțiu realizat cu ASE București și SNSPA), Fundamentarea științifică și operațională a managementului complexelor socio-ecologice (consorțiu cu Universitatea București), Coeziunea economică și socială; dezvoltarea resurselor umane; măsuri active pe piața muncii (consorțiu cu finanțare PHARE), Bunăstare și politici de gen (Gender and Well-Being: Interaction between Works, Family and Public Policies) – în cadrul programului european COST – cooperare europeană în cercetarea științifică și tehnică), Procese de autoepurare a apei și probleme ale transportului unor poluanți în mediul carstic (Consorțiu cu Academia Română), Riscuri climatice în Dobrogea de sud (Proiect de excelență pentru tineri cercetători), Delimitarea ariilor cu vulnerabilitate naturală și antropică în bazinul hidrografic Buzău (Consorțiu, contract de excelență), Dezvoltarea culturii antreprenoriale pentru un management performant bazat pe investiții și cunoaștere (Consorțiu cu ASE, contract de excelență), Utilizarea markerilor moleculari în sistemele moderne de ameliorare la animale (Consorțiu cu Universitatea București, program de excelență). Menționăm și propunerea pentru un grant oferit de SUA, pentru realizarea unui laborator dedicat identificării, proiectării și managementului de programe internaționale de asistență.

Ce tipuri de activități de cercetare și dezvoltare (fundamentală, aplicativă) sunt desfășurate în cadrul Universității? Care sunt direcțiile prioritare de cercetare?

Având în vedere că în Universitatea *Spiru Haret* domină facultățile și specializările de tip umanist-științifice, preocuparea principală este cercetarea fundamentală, fără a exclude însă aspectele aplicative și parțial experimentale (medicină veterinară, psihologie, arhitectură).

Direcțiile prioritare de cercetare decurg din specificul facultăților și al specializărilor, din Planul Național de Cercetare și Dezvoltare, din aria cercetării UE, din cerințe ale dezvoltării regionale sau locale.

Universitatea, în întregul ei, dar și fiecare facultate și-au gândit propria

strategie în domeniul cercetării științifice. Menționăm câteva teme și direcții de cercetare: *Tratatul de Sociologia culturii, Schimbări în structura socială a României în perioada de tranziție. Studii comparative asupra evoluției socio-politice a societăților în tranziție din centrul și răsăritul Europei, Structurarea și restructurarea comunităților sătești* (Sociologie); *Economie mondială și relații internaționale, Marketing financiar și relații valutare internaționale* (Marketing și Afaceri Economice Internaționale); *Rolul României în noul context de securitate internațională, Interferențe și elemente comune de civilizație și cultură în spațiul central și sud-est-european* (Relații Internaționale și Studii Europene); *Studii privind armonizarea legislației române cu reglementările europene, Traficul și consumul de droguri, Administrația publică locală, Conexiuni psiho-sociale și juridice ale instituției Curtea pentru minori în România integrată în UE; Delincvența juvenilă* (Drept); *Presa românească și ideea europeană* (Filosofie și Jurnalism); *Receptarea culturii române în străinătate* (Limba și Literatura Română și Limbi și Literaturi Străine); *Cercetări privind realizarea cadastrului ariilor protejate în România; Studiul geografico-economic al ariilor defavorizate din România. Delimitarea ariilor cu vulnerabilitate naturală și antropică în anumite bazine hidrografice din România, Strategii de amenajare și dezvoltare a unei stațiuni turistice montane, Studii sectoriale de mediu* (Geografie); *Studii privind introducerea unor metode rapide de stabilire a calității materiilor prime folosite în prepararea produselor alimentare de origine animală* (Medicină Veterinară); *Studii și documentații tehnice de urbanism pentru diverse locații din țară ca bază a unui plan național de dezvoltare durabilă a localităților* (Arhitectură); *Modele utilizate în proiectarea sistemelor informatice din IMM-urile comerciale, Tehnici și metode de evaluare a riscului bancar, Funcția financiar-contabilă a întreprinderii în perspectiva integrării în UE, Integrarea europeană – finanțare și economie europeană* (Management Financiar-Contabil, Câmpulung, Craiova); *Determinarea, evaluarea și măsurarea activelor necorporale ale firmelor în contextul general al evoluției acestora în cadrul societății cunoașterii, Contabilitatea IMM-urilor – între identitatea națională și armonizarea internațională, Cercetări de analiză statistică-matematică a echilibrului ecologic în zona Mării Negre* (Management Financiar-Contabil, Constanța).

(Continuare în pag. 4)

Bologna, 16 septembrie 2005, momentul solemn al semnării Chartei Rectorul Universității *Spiru Haret*, prof.univ.dr. Aurelian Bondrea, împreună cu rectorul Universității din Bologna, Pier Ugo Calzolari și președintele Colegiului Observatorului Magna Charta Universitatum, Fabio Roversi Monaco

DIMITRIE GUSTI – sociologia națiunii (II)

Conf. univ. dr. Carmen FURTUNĂ

Integrată sistemului său de gândire socială, **problema națiunii** a fost urmărită de Dimitrie Gusti în mod sistematic, de-a lungul întregii sale vieți, nu numai în calitate de specialist, dar și ca patriot.

În anul 1914, după izbucnirea primului război mondial, profitând de neutralitatea României, Dimitrie Gusti publică o lucrare intitulată **Sociologia războiului**, în care a tratat, cum era de așteptat, și aspectul național. Ideile exprimate atunci necesită a fi reamintite. Scria Dimitrie Gusti, în anul 1915: „De la revoluția franceză, toată lumea politică vorbește de drepturile omului ca de niște drepturi eterne, înscrise în toate constituțiile... Când va veni oare vremea să se înscrie tot așa de etern... dreptul națiunilor, care doar condiționează drepturile omului? Căci într-adevăr ce înseamnă individul singur, izolat, fără națiunea din care face parte? Nimic! – Națiunea este substanța sufletească care dă individului legitimitate culturală... - Viața reală este viața națională; viața individuală este vremelnică și într-o continuă schimbare, ea valorează numai întrucât trăiește prin și pentru națiune. – Și atunci nu este oare ciudat că se vorbește numai despre drepturile eterne ale omului, când ar trebui să se vorbească mai ales despre drepturile eterne ale națiunilor? Sclavia omului este pretutindeni abrogată și pedepsită, de ce ar exista oare sclavia națiunilor, când națiunea este cea mai desăvârșită personalitate! – Imperativul categoric formulat de Kant pentru oameni în general trebuiește aplicat la națiuni: nu întrebuința niciodată o națiune drept mijloc, ci întotdeauna ca scop. – O națiune trebuie să aibă un rang egal între națiunile lumii, căci ea este o unitate culturală proprie în varietatea celorlalte națiuni; ca un organ al umanității, ea are un drept la viață integrală și trebuie să fie liberă pe destinele sale. De aici necesitatea principiiului suprem al suveranității naționale, care trebuie să aibă de compliment principiul suveranității politice, așadar, constituirea fiecărei națiuni în grup politic deosebit. – Națiune autonomă în stat autonom – iată dezideratul la care trebuie să ajungă studiul sociologic al problemei națiunilor...”.

Din exemplul unor state europene precum Germania, Italia etc., Dimitrie Gusti știa că procesul de creare a statului național unitar român ridica probleme noi, dar și foarte importante: noul stat național trebuia să se organizeze și să funcționeze, să se afirme, să devină o realitate vie, substanțială, solidară și creatoare de noi valori. Dar statul român unitar nu putea fi decât opera întregii națiuni. De aceea, marele sociolog a considerat necesar să lanseze în anul 1918, la Iași, un apel în care făcea cunoscută constituirea **Asociației pentru studiul și reforma socială în România**, care va deveni, în anul 1921, celebrul Institut Social Român.

(Vezi *Opinia națională* nr. 417 din 28 martie 2005)

„Astăzi, când în urma evenimentelor externe și interne se decide soarta națiunii și a statului român – scria Dimitrie Gusti -, s-a întemeiat o Asociație pentru studiul și reforma socială în România, cu împătritul scop: de a cerceta toate laturile vieții sociale românești... de a propune reformele care izvorăsc în mod firesc, logic, din aceste studii, de a lupta pe toate căile de propagandă ca aceste reforme să se înfăptuiască și, în sfârșit, de a contribui în largă măsură la educația socială a maselor”.

1880 – 1955

Călăuzită de ideea etică „a realizării unui maximum de pace și dreptate socială, prin dispariția treptată în viitor a hotarelor, astăzi tranșante, între bogat și sărac, oraș și sat, cult și incult”, Asociația - sublinia sociologul român - „năzuiește a contribui la formarea unei națiuni viguroase, conștientă de menirea ei în istoria universală și a unui stat bine ordonat, drept și puternic, care să oglindească cât mai credincios aspirațiile și conștiința de sine a națiunii”.

De la această dată, în activitatea lui Dimitrie Gusti, sociologia, etica și politica națiunii se structurau într-o disciplină nouă, unitară, consacrată exclusiv realităților sociale românești, pe care a numit-o **știința națiunii române** sau, pur și simplu, **știința națiunii**.

În primul număr al revistei **Arhiva pentru știința și reforma socială**, apărută, în 1919, ca organ al Asociației și, apoi, al Institutului Social Român, Dimitrie Gusti publică studiul-program **Realitate, știință și reformă socială: Câteva indicații asupra metodei**. Studiul subliniază necesitatea de a intercala organic **știința între realitatea socială** (așa cum este ea) și **reforma** ei (așa cum doresc oamenii să fie, cum trebuie și cum poate fi): „Cu primul număr al **Arhivei pentru știință și reforma socială**, Asociația a inaugurat apariția organului ei științific, care, ca organ de **scientia militans**, se pune în serviciul realității sociale atât românești, cât și internaționale, precum și în serviciul

organizării procesului de autocreare și autoconducere a națiunii, care, în speță, este prepararea reformei sociale în România”.

Conștient de necesitatea unei abordări frontale a problemelor științifice pe care le ridicau realitățile și activitățile naționale, Dimitrie Gusti elaborează un studiu special, deosebit de dens, intitulat **Problema națiunii**, publicat în numerele 2-3/1919 ale **Arhivei**. Este scrierea cea mai importantă a marelui sociolog referitoare la națiune.

În concepția gustiană, **națiunea** reprezintă „una dintre problemele timpului, de o mare însemnătate teoretică și de o covârșitoare importanță practică”.

Propunându-și să răspundă la întrebarea esențială „Ce este națiunea?”, Dimitrie Gusti prezintă, pentru început, teoriile avansate de predecesori, grupate în următoarele categorii: „teoria spiritualismului național, a materialismului național și a empirismului național”.

Potrivit concepției spiritualiste, o națiune reprezintă încorporarea unui „suflet al poporului” sau „spirit al poporului”, rămas, în general, nedefinit și indefinibil. Conform „materialismului național”, (biologismul național), națiunea este un fenomen ereditar, o comunitate de sânge sau rasă, rezultat al unei descendențe biologice comune. Aceste două abordări sunt considerate învechite, depășite.

Teoria empirismului național pornește de la datele experienței sociale și încearcă o abordare adecvată a națiunii, subliniază Dimitrie Gusti. Cel mai cunoscut reprezentant al ei, P.S. Mancini, a definit națiunea ca o comunitate de sânge, de limbă, de religie, de teritoriu, de obiceiuri, de istorie și de legi, care nu acționează pe deplin decât în cazul că ajung în conștiință și dau naștere conștiinței naționale, în absența căreia națiunea nu se poate nici constitui, nici manifesta.

Față de teoria lui Mancini, „care a servit de bază teoretică tuturor revendicărilor politice ale națiunilor asuprite, de la 1850 încolo, a ajutat efectiv la crearea statului național italian, fiind adoptată, cu mici modificări, de cei mai mulți teoreticieni ai națiunii”, Dimitrie Gusti ia poziție critică.

Cu toate că nu contesta contribuția nici unuia dintre elementele menționate de Mancini la geneza și existența unei națiuni, Dimitrie Gusti nu le consideră **definitorii**, în sensul că oricare dintre ele poate lipsi, „fără ca prin aceasta națiunea să-și piardă caracterul ei”.

Potrivit lui Dimitrie Gusti, esența vieții naționale, „factorul determinant și de creare a națiunii este **voința națională**”. Aplicând consecvent sistemul său de sociologie, deci de teorie generală a societății, la una dintre cele mai importante variante istorice de viață socială, care este **națiunea**, Dimitrie Gusti consideră că „națiunea este... o creație sintetică voluntară, o unitate socială, care reprezintă un sistem voluntar, cu o motivare casnică, biologică și psihoistorică, cu voința socială drept causa movens a procesului de naționalizare și cu manifestările creatoare, pe tărâmul sufletesc (spiritual), economic, juridic și politic, ale vieții naționale, care formează cultura națională”.

(**Va urma**)

Raportul de țară diagnostic exigent al stării actuale a României

Prof. univ. dr. Gheorghe PISTOL

Raportul de monitorizare publicat de Comisia Europeană la sfârșitul lunii octombrie, un document așteptat cu înținerare, dar și cu speranță, atât de clasa politică, cât și de omul obișnuit, reprezintă o radiografie rece, obiectivă a situației României, în calitatea acesteia de potențial viitor membru al Uniunii Europene.

Analiza atentă a Raportului, o analiză lipsită de prejudecăți, care se vrea a fi obiectivă (de discutat cât de obiectiv poate fi un om ce se gândește în permanență la viitorul țării și a copiilor săi) scoate în evidență o serie de aspecte, de idei, de concluzii chiar, ce trebuie să constituie preocupări majore pentru cei responsabili. Vom încerca să ne oprim succint asupra unora dintre acestea.

1. Titlul Raportului este schimbat față de anii precedenți. În formulă completă, un raport de *monitorizare comprehensivă* asupra României, marcând o deosebire importantă față de documentele de același tip prezentate până acum. S-a avut în vedere noul statut al României față de Uniunea Europeană, în urma semnării la 25 aprilie 2005 a Tratatului de aderare. Începând cu acel moment, România, care a căpătat statutul de țară în curs de aderare – acest lucru însemnând situarea țării noastre pe o treaptă superioară în procesul de aderare – a fost în permanență monitorizată, urmărindu-se pregătirile sale vizavi de prevederile tratatului, astfel încât acestea să fie îndeplinite în integralitatea lor și la termenele stabilite.

2. Deși de data aceasta Raportul nu s-a votat, având un caracter predominant tehnic, acesta prezintă o semnificație cu totul deosebită, reprezentând primul semnal dat parlamentelor țărilor membre ale Uniunii în vederea ratificării Tratatului de aderare din aprilie 2005. Desigur, avem în vedere toate țările membre, dar urmărim cu înținerare reacția Franței și Germaniei.

3. Reprezentând o radiografie rece, exigentă și minuțioasă a societății și economiei românești, Raportul ne pune în fața adevărului, scoțând în evidență, obiectiv și corect, atât ceea ce este bine, cât și lucrurile mai puțin bune din pregătirea României. Deși societatea românească în general, clasa politică aflată la putere, mai ales, își doreau ca evaluarea Comisiei să scoată în evidență cât mai multe progrese, personal apreciez că aveam absolută nevoie nu de laude, ci de adevărul exigent, rece și mai ales obiectiv. În ultimă instanță, Raportul reprezintă și un instrument, de data aceasta credibil, de informare a populației României asupra stadiului în care ne aflăm, asupra „stării” reale a României în Europa: am progresat față de stadiul în care ne aflam acum un an? cât am progresat? În ce direcții trebuie să acționăm în continuare? Din Raport rezultă răspunsul clar la aceste probleme, am făcut progrese serioase, importante, dar nu este cazul să ne relaxăm, mai sunt multe de făcut.

4. Este clar, din Raport rezultă că România, ca de altfel și țara vecină Bulgaria, a făcut progrese importante în pregătirea pentru aderare, având astfel posibilitatea de a îndeplini cerințele statutului de membru al Uniunii Europene, la data preconizată a aderării, 1 ianuarie 2007. Aceasta însă, cu condiția concentrării tuturor eforturilor asupra

reformelor, cu o atenție deosebită pe aplicarea lor efectivă. De altfel, **Comisia va continua să monitorizeze atent pregătirea României pentru aderare**, prin părgăhiile pe care aceasta le are la dispoziție și la care vom reveni. În acest context, din **Raport reiese limpede un sentiment de urgență**. Accelerarea reformelor trebuie să înceapă imediat, și acest lucru la majoritatea capitolelor de aderare. Cu toate că până în prezent nouă dintre cele 11 măsuri care ar putea declanșa, în caz de neîndeplinire, clauza de salvagardare, sunt realizate, reformele trebuie continuate și grăbite.

Desigur, Raportul analizează stadiul îndeplinirii ambelor categorii de criterii de aderare – politice și economice, scoțând în mod clar în evidență că România continuă să

îndeplinească atât criteriile politice de aderare, cât și criteriul unei economii de piață funcționale. Cu toate acestea, sunt necesare eforturi suplimentare, mai ales în ceea ce privește întărirea statului de drept, prin îmbunătățirea administrației publice și a sistemului judiciar și prin combaterea eficientă a corupției. În ceea ce privește criteriul economic, deși, așa cum menționam, România îndeplinește cerințele asumate, este necesar să se continue ritmul actual de reformă, astfel încât să poată face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din Uniunea Europeană.

În ceea ce privește transpunerea și aplicarea legislației și standardelor Uniunii Europene, pe ansamblu România a atins deja un nivel considerabil de aliniere și există toate premisele să-și îndeplinească obligațiile de stat membru începând cu momentul preconizat al aderării, în condițiile în care își va accelera pregătirile într-o serie de domenii și se va concentra pe consolidarea capacității administrative pe ansamblul ei.

5. Raportul de monitorizare comprehensivă a României pentru anul 2005 identifică trei stadii ale pregătirii pentru aderare – stadii ce pot fi privite însă la fel de bine ca niveluri de avertizare. Este așa-numitul sistem semafor: verde – domenii fără probleme, galben – domenii încă problematice, roșu – domenii cu probleme grave. Având în vedere conținutul Raportului, se poate spune că **Raportul asupra României este pentru prima dată unul mai bun decât cel al Bulgariei**, care are mai multe stelele roșii.

Raportul analizează deci în detaliu fiecare dintre cele 29 de capitole de aderare, făcând o diagnosticare clară a situației existente.

„Stegulețul” verde a fost primit pentru domeniile fără probleme, domenii în care țara este pregătită, ori pregătirile în curs vor face ca ea să fie pregătită în momentul aderării, în condițiile menținerii ritmului actual. Mesajul Comisiei este clar, fără echivoc: **undă verde pentru Europa**. Este vorba de realizările obținute printre altele în domenii precum libera circulație a capitalurilor și a plăților, politica de concurență, transporturi, aplicarea legislației antitrust, recunoașterea reciprocă a calificărilor profesionale, dar și altele.

„Stegulețul” galben s-a primit pentru acele domenii în care sunt necesare eforturi suplimentare, în sensul că cei responsabili trebuie să accelereze ritmul reformelor în perioada rămasă până la aderare. Mesajul Comisiei este clar: **trebuie să ne grăbim**. Este vorba de aspecte precum controlul ajutoarelor de stat, implementarea reglementărilor vamale, incluziunea socială a grupurilor defavorizate etc.

„Stegulețul” roșu are în vedere domeniile în care există îngrijorări serioase, fiind necesare acțiuni hotărâte din partea autorităților pentru a soluționa rămănerile în urmă deoarece ele pun în pericol funcționalitatea corectă a politicilor Uniunii Europene și pot împiedica țara să beneficieze de statutul de membru al Uniunii. Mai ales în acest caz mesajul este clar și mai ales dur: **risicăm să mai așteptăm un an**. În acest caz, Raportul atenționează necesitatea grăbirii reformelor la o mare parte din capitolele de aderare. Cea mai importantă reformă, cea care ar putea determina amânarea aderării cu un an, este lupta împotriva corupției, și mai ales a corupției la nivel înalt. Cu toate că reforma Justiției a demarat vizibil, obținându-se o serie de rezultate notabile, legislația adoptată trebuie să fie aplicată ferm și fără excepție.

De altfel, **capacitatea administrativă de implementare a legislației** este cel de-al doilea lucru care trebuie îmbunătățit.

5. Modul de abordare de către Comisie a problemelor ce fac obiectul Raportului este similar cu cel urmat în cazul primelor zece state care au aderat în anul 2004. Spre deosebire de acestea însă, pentru care „stegulețele” roșii și galbene au fost „ridicate” doar cu șase luni înainte de momentul aderării proprii-zise. România are mai mult timp – 14 luni – pentru a rezolva problemele existente. Este un avantaj nu de neglijat, care însă trebuie folosit cum se cuvine.

6. După acest Raport, urmează să se întreprindă urgent, așa cum am mai menționat, măsuri ferme care să conducă la accelerarea vizibilă a reformelor, toate forțele responsabile trebuind să se concentreze pe ceea ce trebuie realizat până la 1 ianuarie 2007.

Desigur, Comisia Europeană va continua să monitorizeze atent pregătirea României pentru aderare. În mod normal, până la data dorită a aderării, România va mai trece printr-o serie de „încercări” legate, în principal, de:

a) Trimiterea de către Comisia Europeană în chiar săptămânile viitoare a unor scrisori de avertizare a României, altfel spus noi „cartonașe galbene”, similare cu cele trimise în luna iunie, prin care se va solicita celor responsabili să grăbească reformele în acele domenii în care se înregistrează încă probleme serioase. Între timp, scrisorile au fost deja primite.

b) Tot în această lună, raportul european pentru România va prezenta Parlamentului European un Raport privind stadiul respectării de către România a criteriilor de aderare. De data aceasta, este vorba de un raport politic, așteptându-se ca acesta să aibă accente critice mai pronunțate față de cel prezentat Comisiei. După audierea Raportului, Parlamentul European se poate sesiza și poate recomanda activarea clauzelor de salvagardare.

c) În primăvara anului 2006, Comisia Europeană va publica un al doilea Raport de monitorizare după desfășurarea unor consultări la nivel înalt cu reprezentanții României. Este deci tot un raport tehnic, asemănător cu cel dat publicității în octombrie a.c. Va fi însă un raport cu adevărat crucial, deoarece el va conține recomandarea Comisiei de a activa sau nu una sau mai multe clauze de salvagardare.

d) La jumătatea lunii iunie 2006, cu ocazia reuniunii semestriale a șefilor de stat sau de guvern, se va decide fie activarea clauzelor de salvagardare, acest lucru permițând amânarea aderării cu un an, fie aderarea României, potrivit actualului calendar, la 1 ianuarie 2007. Să sperăm că se va decide cea de-a doua variantă! Dacă însă nu se va întâmpla așa va și trebui să mai așteptăm încă un an, se vor crea probleme dificile României, care ar urma să suporte și mari costuri, mai ales de natură nemonetară, prin întârzierea dezvoltării economice și instituționale, prin conservarea unor ierarhii artificiale de competitivitate existente în prezent în țara noastră, prin menținerea decalajelor față de alte state membre și în ultimă instanță, prin reducerea credibilității „româniei pe plan internațional. Ar fi o a doua „lovitură” după cea primită de România prin neprelungirea Tratatului cu Fondul Monetar Internațional.

Încă o dată, să sperăm că nu va fi așa!

Medalii internaționale pentru studenții Facultății de Educație Fizică și Sport

Asistent universitar Claudiu VARLAM

Lotul național de gimnastică aerobică cuprinde în componența sa studenții de la Facultatea de Educație Fizică și Sport a Universității *Spiru Haret*: Raluca Babaligea, studentă anul II, Valentin Mavrodineanu, Mircea Brânzea și Simona Popa, studenți anul I.

Anul competițional 2005 a cuprins mai multe întreceri internaționale, cum au fost: Cupa Mondială și Jocurile Mondiale din Germania, Open-ul din Franța și competiția cea mai importantă – Campionatele Europene – organizate de Portugalia.

De fiecare dată sportivii români, printre care s-au aflat și cei patru studenți de la facultatea noastră, au ieșit învingători, ceea ce a însemnat urcarea pe cea mai înaltă treaptă, eforturile lor fiind răsplătite cu importante medalii, precum și cu întonarea Imnului național.

În palmaresul rezultatelor de prestigiu realizat de studenții facultății noastre o menționăm pe Raluca Băbăligea care a obținut la Jocurile Mondiale, considerate ca o adevărată olimpiadă a acestui sport, performanțe care s-au concretizat într-o medalie de aur (la proba Trio) și una de argint (la proba Grup), iar la Cupa Mondială trei medalii (una de aur și două de argint). Acest bilanț este o încununare a pregătirii lor de excepție care a însemnat un rezultat

deosebit la cea mai importantă competiție din această ramură sportivă – Campionatele Europene găzduite de orașul Coimbra din Portugalia – unde studenții Facultății de Educație Fizică și Sport din cadrul Universității *Spiru Haret* au obținut performanțe care exprimă, dincolo de eforturile lor individuale, și calitatea procesului instructiv educativ – patru medalii de aur din cinci posibile. Valentin Mavrodineanu a cucerit două medalii de aur (una în proba de Trio, fiind partener de echipă cu Mircea Brânzea și Mircea Zamfir și una în proba de Perechi, fiindu-i parteneră Mihaela Pohoată.

Demonstrând o mare capacitate competitivă de autodepășire, Mircea Brânzea a obținut cea de-a doua medalie a sa, bronz în proba de Perechi având-o ca parteneră pe Cristina Antonescu. Aceeași virtute a dovedit și Raluca Băbăligea căreia i s-au decernat două medalii: una de aur, în proba de Grup, și una de bronz, în proba de Trio.

Performanțele dobândite sunt cu atât mai semnificative cu cât studenții s-au confruntat cu sportivi de renume, principalul adversar al României la această ediție, dacă se poate spune așa, l-au reprezentat sportivii din Italia, care au obținut doar trei medalii (una de aur și două de bronz).

Sub auspiciile Președintelui României, vineri 7 octombrie, a avut loc la Palatul Cotroceni un eveniment de înaltă ținută organizat de Ministerul Educației și Cercetării din România, în colaborare cu *The English-Speaking Union*, Londra, și cu sprijinul Asociației Române pentru Calitatea Serviciilor Lingvistice - QUEST România: Conferința Internațională ‘LIMBA ENGLEZĂ PENTRU EDUCAȚIE ȘI INTEGRARE EUROPEANĂ’. Conferința s-a bucurat de o impresionantă participare, de la invitații de seamă din Marea Britanie, Lord Watson of Richmond, Președintele *the English-Speaking Union* și Valerie Mitchell Obe, Director general al ESU, Ambasadorul Marii Britanii la București, Excelenta Sa Dl. Quinton Quayle, Dl. Mircea Miclea, oficiali din cadrul Ministerului Educației, și un mare număr de cadre didactice din învățământul preuniversitar și universitar din toată țara. Universitatea *Spiru Haret* a fost reprezentată de lector dr. Rodica Ștefan și lector drd. Ruxandra Vasilescu. Cuvântul de deschidere a aparținut Președintelui României, dl. Traian Băsescu, care a evidențiat rolul hotărâtor al limbii engleze ca liant diplomatic și intercultural. Ambasadorul Quton Quayle

a evocat, în intervenția sa, tradiționalele legături diplomatice și culturale dintre Marea Britanie și România. Distingii oaspeți, Lord Watson și Valerie Mitchell s-au pus referit la contribuția hotărâtoare a *English Speaking Union* în promovarea limbii engleze în lume, și în particular, la facilitarea activităților de dezbateri și oratorice ca mijloc de creare a simțului civic și exercițiu democratic. Mircea Miclea a prezentat măsurile luate în România în privința extinderii predării/învățării limbii engleze, ca instrument mondial de comunicare, și asupra numărului mare de români care studiază la ora actuală limba engleză, cu succese recunoscute. În expunerile care au urmat, s-a evidențiat participarea instituțiilor de învățământ românești la proiecte culturale europene și internaționale și rolul esențial al limbii engleze ca limbă de lucru, care permite accesul la bunele practici și modele internaționale, la standarde și etaloane de urmat în toate domeniile de activitate.

Din intervențiile bine argumentate ale vorbitorilor s-au detașat câteva direcții de urmat în predarea/învățarea limbilor străine în general, în perspectiva apropiatei integrări a României în UE:

- necesitatea conștientizării de către toată lumea (elevi, studenți, instituții, factori de cercetare și dezvoltare profesională;
- necesitatea utilizării curente a unor metode creative și interactive în didactica limbilor străine (de exemplu, comunicarea de idei, prin descoperirea fascinației artei dramatice). În România funcționează Asociația EDAR (Educational Drama Association in Romania), cu un impact deosebit asupra adolescenților care doresc să-și dezvolte imaginația;
- necesitatea introducerii în programa de învățământ a orelor de dezbateri și oratorice, prezentări în public - ca activitate esențială în societățile democratice -, un exercițiu extrem de util pentru formarea personalității elevilor și studenților, ajutând la consolidarea încrederii în forțele proprii și la exprimarea corentă și dezinhbită a ideilor în public.

Succesul colaborării dintre persoane, instituții din toate domeniile de activitate depinde, incontestabil, din ce în ce mai mult, de capacitatea stăpânirii și folosirii unei limbii străine.

Opinii

Privind retrospectiv, cei șaisprezece ani de reforme înfăptuite în România însetată din ce în ce mai puțin de capitalism a avut, fiecare la rândul lui, trăsături și evenimente pline de conținut, mai uman sau mai politicianist, după caz. Dacă între sfârșitul lui decembrie 1989 și începutul lui ianuarie 1990 Europa avea o percepție aproape foarte clară despre noi, în numeroase luni care s-au scurs de atunci și până astăzi, toată gălăgia care s-a făcut în jurul visului europeist românesc, au zburlit țările bătrânului continent ca un arici în fața „cotropitorilor” români ahiați de bogăția și liberalismul paneuropean.. Maturizarea societății românești luată *grosso modo* este, desigur, evidentă. Numai că împotriva înfăptuirii visului european stau diferiți înși, de toate categoriile, nereprezentativi, care-și trădează țara din interior sau ajunși pe afară, prin comportamente dintre cele mai năuicioare. În ciuda convergenței de interese care ar trebui să ne solidarizeze, în aproape toate straturile sociale există indivizi care nu au „cei șapte ani de acasă”, tezaur care

nu mai poate fi recuperat la nici o altă vârstă și cu nici un fel de monedă ai avea. Acești microbi umani, aventurieri de profesie, profită fie de nișele și ceața democrației născând în România, fie de ochiurile, uneori prea mari, ale plasei cu care Europa se protejează împotriva nomazilor noștri. Pe scurt, țara se autozolează pe mâna ei.

Unde sunt noii Coșbuc, Enescu, Marinescu, Petrascu, Lazăr, Eminescu, Sadoveanu, Manolescu, Titulescu, Grigorescu, Bălescu, Avram Iancu, Aurel Vlaicu, Traian Vuia, Henri Coandă și câți alții? A secat România de valori? De valori europene și mondiale? Nu mai putem avea un Mircea Eliade sau un Eugen Ionescu? „*Sapă fântânare, sapă / Pân-oi da de stele-n apă*”.

Se pierde cu fiecare zi speranța integrării europene. Tragedia este că activarea clauzei de salvagardare depinde nu numai de performanțele interne, ci și de mereu schimbata percepție a României de către Europa cauzată de pelerinii clasei politice. Nu avem vocația economisimului, dar nici nu putem accepta să nu se mai audă doina poetului, interogația scriitorului și vocea poporului. Aproape zilnic românilor li se pregătește ceva.

Opera lui Mihail Sadoveanu dincolo de apologie și de negație

O dezbateră binevenită la Televiziunea România de Mâine

S-ar fi cuvenit să fie deopotrivă un moment de reculegere și unul de meditație, unul de dezbateră și unul de confruntare, unul în care să ne întrebăm asupra a ceea ce înseamnă identitatea noastră spirituală și unul în care opera lui să fie la îndemâna tuturor pentru ca ei, cititorii de astăzi să se confrunte dincolo de apologie și de negație cu *opera* lui Sadoveanu. Și să o treacă prin filtrul personalității lor așa cum au făcut și cei dinaintea lor. N-a fost să fie așa. Dar să nu descurajăm. Opera lui Mihail Sadoveanu la o sută douăzeci și cinci de ani de la

V. Răpeanu – Un profil spiritual pe care vom încerca să-l trăsăm astăzi, unuia din cei mai mari scriitori pe care i-a dat țara aceasta, un adevărat geniu al literaturii noastre, și anume, Mihail Sadoveanu de la nașterea căruia la 5 noiembrie s-au împlinit 125 de ani.

L-am invitat în studioul nostru pentru a duce această discuție, pe criticul și istoricul literar Fănuș Băileșteanu, care și-a legat o parte din bogata lui activitate de cunoașterea, editarea operei lui Sadoveanu. În anii '70 a publicat la Editura Eminescu, în colecția *Biblioteca critică*, o antologie, comentarii, texte, tabel cronologic, bibliografie *Mihail Sadoveanu*. Am reeditat-o în 1977, pentru că era o carte foarte bine făcută, esențială pentru a înțelege viața și, mai ales, opera lui Mihail Sadoveanu. Dar Fănuș Băileșteanu, împreună cu colegul nostru Cornel Simionescu, au început, la fosta Editură Minerva, în anul 1981, această minunată ediție de opere, ediție critică cu studii introductiv al profesorului Constantin Ciopraga, pe care noi îl putem considera cel mai bun cunoscător al operei lui Mihail Sadoveanu – tot ce a scris poartă pecetea lucrului definitiv în înțelegerea lui Sadoveanu –, ediția care a mers până la volumul 8, pe care îl avem în față, apărut în 1997. ediție proiectată în 25 de volume.

De ce nu mai apare? Nu din vina dumneavoastră.

Sigur, când spunem 125 de ani de la nașterea lui Mihail Sadoveanu, o spunem cu o anumite mândrie, cu anumite emoție, mai ales generația noastră care a avut fericirea de a-l cunoaște pe Mihail Sadoveanu, de-a fi măcar și câteva ceasuri, cumulând și câteva ceasuri de câte ori am fost alături de dânsul., în același timp și cu un regret. Opera lui, personalitatea lui sunt puse sub semnul întrebării. Nu-i mai puțin adevărat că au apărut, în anii din urmă, monografii, le-aș aminti pe cea a domnului Al. Paleologu, domnul Nicolae Manolescu a făcut iarăși un gest de curaj literar, reeditându-și monografia Mihail Sadoveanu, apărută în prima ediție la Editura Eminescu și asta arată o linie de conduită culturală și morală care este spre lauda dânsului.

Voi începe însă arătând că acolo unde a locuit Mihail Sadoveanu din 1937 până în 1944, strada Barbu Delavrancea nr. 47 și unde, până în 1996 cel puțin, a locuit fiica lui, Profira Sadoveanu, am văzut, cu o strângere de inimă, că placa amintitoare de faptul că aici a locuit și a lucrat Mihail Sadoveanu a fost smulsă.

Casa unde a stat Persepicius, din strada Eminescu, a fost reparată, dar placa a dispărut. Noi am fost acolo și am filmat și ni s-a spus că o vor pune la loc după ce o repară. N-a mai apărut. Au trecut vreo doi ani.

Cred că pentru protejarea patrimoniului nostru național (plecând de la durerea cu care am privit acest act de vandalism spiritual) ar trebui, oricare ar fi destinul caselor, puse anumite obligații. Cumperi o casă cu o placă în care se amintește că aici a trăit, aici a lucrat cutare scriitor român, ești obligat s-o ții mai departe. Nu ne putem șterge memoria.

Să revenim acum la Mihail Sadoveanu. Anul trecut s-au împlinit 100 de ani de la apariția primelor sale 4 volume. Pentru aceste 4 volume primește și Premiul Academiei în urma raportului lui Titu Maiorescu. Nicolae Iorga scriese în *Semăntorul*, 15 ianuarie 1905, că anul 1904 poate fi numit anul lui Sadoveanu. Așa a rămas în istoria literaturii noastre, în istoria României. Sigur, Sadoveanu debutase înainte de aceste 4 volume în paginile unor periodice, și aceasta formează substanța volumului pe care l-ați tipărit în amintita serie de *Opere*, dar el își leagă numele de revista *Semăntorul* a lui Nicolae Iorga. Cum ai caracteriza acest debut impetuos, care impune un scriitor, îi aduce lauri Premiului Academiei, dar și riposte dure?

F.Băileșteanu – Am mai discutat cu dvs. și cu doamna Ileana Vulpescu la tvRM despre acest debut a lui Mihail Sadoveanu. Eu l-am considerat și l-aș considera un eveniment epocal. Un eveniment care, după umila mea cunoaștere nu s-a mai întâmplat în nici o literatură, nici măcar în cea europeană, care îmi este mai accesibilă. Deci, a fost ca o izbucnire din străfundul pământului a acestui talent, care nu putea fi oprit de nimic și de nimeni pe lume. Debutul a avut un mare ecou. Revin la Nicolae Iorga. El l-a descoperit primul pe Sadoveanu,

nașterea prozatorului, la o sută unu ani de la impetuosul său debut în volum, la patruzeci și patru de ani de la trecerea sa într-o lume a liniștii depline – rămâne un sistem de referință esențial al istoriei și sufletului românesc. Ca în viața oricărui mare scriitor din părțile bântuite nemilos de furtunile istoriei, numele lui Mihail Sadoveanu nu ne apare imaculat. Posteritatea îi judecă faptele din amurgul vieții sale. Nu cu toată obiectivitatea și nu ținând seama de toate circumstanțele. Dar opera rămâne mai presus de toate slăbiciunile omului. Și rămâne în planul definitiv al transfigurării unor

pentru că înainte de apariția volumului *Povestiri*, care s-a petrecut prin luna iunie, Nicolae Iorga a scris în *Semăntorul* din martie și aprilie despre povestitorii români. Și acolo, deși spațiul dedicat lui Sadoveanu nu este kilometric, sunt câteva fraze fundamentale. Iorga i-a premers debutul, iar după aceea, mai toți criticii importanți ai epocii s-au sesizat de acest debut năvalnic, de această tumultoasă apariție și au scris; ba mai mult, Sadoveanu a avut parte încă din acei ani, mai exact din 1905, de o critică, dacă nu dușmănoasă, ineptă, și anume, un serial a lui Henri Saniellevici, în revista *Curentul nou* de la Galați, care a declanșat o serie de polemici. Au polemizat atunci cu Saniellevici, Garabet Ibrăileanu, care lucra chiar în redacția revistei gălățene. Așa l-a descoperit el pe Sadoveanu și au rămas prieteni până când Ibrăileanu a trecut apa Stixului. După aceea au polemizat, sigur, și alții, dar ce mi s-a părut interesant, s-a sesizat Titu Maiorescu.....

V.R. – Care părea cu totul opus concepției, modulul de a scrie a lui Mihail

Mihail Sadoveanu 125

Sadoveanu. Voi citi ce spunea Titu Maiorescu în raportul celebru la Academie: „Răsunetul ce –au deșteptat scrierile domnului Sadoveanu la toți ce-i ce știu să prețuiască o lucrare literară, se explică fără greutate. Am menționat de la început originalitatea autorului, cât și fecunditatea ei, intuiția lui exactă și adaptarea formelor de exprimare la felurile împrejurări. Stilul domnului Sadoveanu este de mare sobrietate, cuvântul nimerit deșteaptă în cititor, totdeauna, imaginea plastică văzută de autor. De aceea și impresia de frumusețe deosebită ce ne rămâne, mai ales de la descrierile naturii”.

F.B. – După aceea, practic, cum spuneam eu în *Cuvântul introductiv* la ceea antologie pregătită și publicată de Editura Eminescu, dar în primul rând datorită dvs, eu am spus, că practic nu există critic literar mare, și am avut, slavă Domnului, în această țară, mai ales în perioada interbelică și postbelică, critici extraordinari de buni – nu există critici care să nu fi scris adesea pagini antologice despre Sadoveanu și sunt publicate în această antologie – N. Iorga, Eugen Lovinescu, George Călinescu, Șerban Cioculescu, Vladimir Streinu, Pompiliu Constantinescu, Persepicius care, din 1923, de la prima lui recenzie la *Cocostărcul albastru*, cred că practic n-a pierdut nici o carte a lui Sadoveanu. Am descoperit în ziarul *Acțiunea* un amplu eseu al lui Persepicius, publicat în trei foiletoane, despre *Frații Jderi*. Sigur, el a prezentat și la radio această capodoperă a lui Sadoveanu. A mai găsit și niște recenzii mai restrânse, dar le-a reluat, încât m-am și mirat de unde atâta forță la acest om. În perioada postbelică, cine n-a scris despre Sadoveanu? De la Constantin Ciopraga, Savin Bratu, Paul Georgescu, la Alexandru Paleologu, Nicolae Manolescu. În 1977, am publicat o *Introducere* în opera lui Sadoveanu, în sfârșit, care s-a bucurat de mult succes. Recent se dau doctorate. Cunoșc o profesor de liceu de la Craiova, Constantin M. Popa, care și-a susținut doctoratul după 1990, cu o temă din Sadoveanu și despre limbajul ceremonial. Acea teză a devenit și carte. Carte foarte bună, pe care profesorul Ciopraga o apreciază foarte mult.

V.R. – Sunt semne foarte bune pentru că vine dinspre generația nouă de intelectuali.

F.B. – De ce am amintit acest lung șir de critici, de primă mână? Pentru că la apariția acestei antologii, sub o altă direcție a editurii, am avut dificultăți de două feluri. O dată că era prea mare, și vreau să vă spun că am lăsat la o parte cel puțin trei sferturi din materialul pe care l-am parcurs la Academie, la Biblioteca Academiei și l-am transcris de mână. Din critici am reținut foarte puțin, câte un articol, cel mult două. Dumneavoastră ați avut o idee extraordinar de bună pentru mine, că mi-ați dat posibilitatea să fac în fața fiecărui critic câte un șapou de prezentare a preocupărilor criticului respectiv față de Sadoveanu.

V.R. – Volumul are 450 de pagini...

F.B. – Da, dar eu puteam să fac și 1000 ... Și o a doua dificultate a fost aceea că am

adevăruți esențiale care vin de „dincolo de negură” și se proiectează în eternitate.

Valeriu Răpeanu și istoricul Fănuș Băileșteanu, editor și exeget al operei lui Mihail Sadoveanu, au dezbătut în cadrul emisiunii „Profil spiritual” a Televiziunii România de Mâine, câteva aspecte ale prezenței în viața spirituală a poporului român a celui care, în pofida contestărilor, rămâne cum a fost numit „Ceahlăul literaturii române”.

Valeriu RÂPEANU

susținut și până la urmă am reușit, grație dvs. să public unul din articolele lui Saniellevici, ca să se vadă ce a declanșat polemica.

V.R. – Ce îi imputa el, ca să spunem pe scurt?

F.B. – Îi imputa că toată navelistica lui e plină de bestialitate, de beții, orgii, crime...

V.R. – Și făcea și un tablou sinoptic ...

F.B. – În antologia mea se poate vedea acest tablou ... Asta a intrigat lumea literară. Și nu mă refer numai la Izabela Sadoveanu, cumnata scriitorului, care a ripostat și ea, bineînțeles, ci m-am referit la nume mari.

V.R. – Pentru că ai pronunțat numele Garabet Ibrăileanu, în 1906, 1 martie, apare revista *Viața românească*, pe care o putem considera una din cele mai importante reviste. Am aici un număr dedicat lui Spiru Haret, ianuarie 1913, care se deschide cu *Neamul Șoimăreștilor* de Mihail Sadoveanu. Sadoveanu rămâne un colaborator permanent al *Vieții românești* ...

F.B. – Exact. Cum știți, Sadoveanu l-a numit pe Ibrăileanu „prieteni unic”.

V.R. – Pe deasupra prieteniei acesteia literare, este și faptul că acești oameni au dat dovadă de solidaritate morală, pe care n-au dezis-o niciodată. Ce-au scris Ralea, Ionel Teodoreanu, Sadoveanu despre Ibrăileanu este emoționant. Până la primul război mondial Mihail Sadoveanu devenise un scriitor cunoscut, se înscriesese pe orbita perenității. Care erau temele fundamentale ale lui?

F.B. – Temele fundamentale erau cele din *Povestiri*. Aș spune că temele s-au enunțat deja după primul volum de povestiri. Și anume, în volumul *Povestiri* debutează cu *Răzbumarea lui Nour*, care este o povestire cu caracter istoric și știm că ulterior Sadoveanu nu și-a abandonat această sursă de inspirație, care capătă proporții grandioase. După ce a publicat *Șoimii*, în 1904, a publicat *Vremuri de bejenie*, în 1906, a publicat *Neamul Șoimăreștilor*; a publicat din istoria contemporană – *Venea o moară pe Siret*, în 1929, *Zodia Cancerului*, în 1932 *Nunta domniței Ruxandra*, în 1933, *Creanga de aur*, care este un document fundamental pentru epoca veche, epoca bizantină... Apoi, în 1935, a început să apară trilogia *Frații Jderi* și a.m.d.m. până la *Nicoară Potcoavă*, din 1952. O a doua temă, după mine, o reprezintă peisajul. O a treia temă, să zicem, ar fi aceea a dragostei. Tema dragostei este la Sadoveanu fundamentală. Intr-un capitol al cărții mele, am văzut în Sadoveanu un mare poet erotic și nu numai prin prima poeziilor publicate în volumul *Daim*, din 1980. Dacă puteți prezenta această fotografie – este doamna Valeria Sadoveanu la lansarea primului volum de Antologie – care a fost alături de maestrul. Era o femeie cu un spirit superior. Eu am cunoscut-o bine. Aș vrea să vă fac o mărturisire, eu tocmai scriam la *Introducere* în opera lui, și i-am citit manuscrisul doamnei Valeria Sadoveanu. Nu numai că nu mi-a făcut nici o observație, ci a fost deosebit de încântată. „După apariția *Divanului persian*, mi-a spus atunci, unii mai mucați mă tot întrebau: când a scris maestrul cartea asta, înainte sau după ce s-a căsătorit cu mine?” Eu le spuneam: considerați cum vreți dvs.” Era o prezență foarte agreabilă. Vă mărturisesc că mi-a propus să particip la inițierea acestei serii de opere complete a lui Sadoveanu. După munca pe care o depusesem la Antologie, știam la ce mă înham, dar dacă am rezistat timp de 16 ani, timp în care au apărut numai 8 volume, am rezistat numai cu gândul la acea întâlnire, cum a spus dânsa, „de taină”.

V.R. – Trebuie să spunem un lucru. Generația noastră, când am început să lucrăm la ziarele literare – am făcut numărul, la *Gazeta literară*, când Mihail Sadoveanu împlinea 75 de ani și atunci l-am cunoscut, când am mers la casa din strada Armîndeni, în anul 1955, eram cu cumnatul lui, Constantin Mitru și cu fotografu Dan Eremia Grigorescu, prietenul lui Sadoveanu. În momentul când m-am văzut singur în cameră cu Sadoveanu, primul meu gând a fost să mă întorc și să plec. Nu mi se părea real că am ajuns în această situație: să fiu față-n față cu un mit. Pentru noi era un mit. Ideea că ai putea să te întâlnești cu Sadoveanu, că peste un minut ți dai mâna, te paraliza pur și simplu. Tudor Vianu, care era profesor, membru al Academiei, prin anii '55 – '56, ne spunea odată: „Am fost aseară la Sadoveanu și ce mi-a spus?” De ce atâtea înjurături în proza noastră de astăzi? Eu am scris o literatură întreagă și n-am folosit

înjurături”. L-am văzut pe Sadoveanu neliniștit de cursul pe care îl ia proza noastră, cu înjurături la tot pasul. Și țin minte că multe minute se oprea și Tudor Vianu medita la ceea ce-i spusese Sadoveanu. Nu era o opinie schimbată la colț de stradă. Dar schițând această evoluție a lui Sadoveanu, cred că am intrat în a doua parte a discuției noastre, și anume, la ceea ce numea Tudor Vianu, în 1944, longevitate creatoare a lui Sadoveanu. Pentru că, după primul război mondial, el este unul din puținii scriitori ai epocii – Octavian Goga nu a fost poet pentru că se ocupa de politică –, dar Sadoveanu continuă. Și continuă puternic dând, însă, câteva capodopere. El mergea paralel cu drumul literaturii române pe care îl fixaseră Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu, Camil Petrescu și alți prozatori, dar da câteva capodopere: *Zodia Cancerului*, *Hanul Ancuței*, *Baltagul*, care este o culme, un moment de virtuozitate al prozei noastre, pornind de la balada populară și ducând-o la nivelul unui roman modern. De aceea, Călinescu spunea că este un roman polișt, în sensul că este un roman modern, un roman de acțiune.

F.B. – Eu n-aș trece nici peste *Creanga de aur*, care, dincolo de inspirația care l-a adus pe Sadoveanu la o asemenea carte – să nu ascundem că Sadoveanu a fost mason și *Creanga de aur* era o carte de vizită pentru apartenența ei. Are o frumusețe această carte, nu numai din punct de vedere istoric, dar mai ales din punct de vedere erotic. Dragostea platonice dintre Chesariion Breb și împărătița Bizanțului este „ramura de aur” – cum spunea Sadoveanu

V.R. – Și Vitoria Lipan o putem privi ca pe o poveste de dragoste, dragostea absolută, care nu se termină cu moartea cuiva. Dragostea lor n-a murit din momentul în care Nechifor Lipan a murit. Nu este numai căutarea dreptății, dar și tenacitatea ei de dincolo de trecere din viața lui Nechifor Lipan. Ca să nu uităm de lumea târgului moldovenesc, „locul unde nu s-a întâmplat nimic” a devenit o sintagmă.

F.B. – Este o temă fundamentală la Sadoveanu, pornind de la *Floarea ofilită* sau *Apa morților*, până la acest roman foarte subtil, dar de o filosofie și de o finețe ...

V.R. – Acum însă, ar trebui să spunem că Sadoveanu, atacurile împotriva lui au început devreme, din momentul debutului, dar nu s-au terminat nici postum.

F.B. – Cam ca și în cazul Argezei ... și cazul lui Eminescu ...

V.R. – În '37-'38, în urma unei alegeri pe care a făcut-o cu luciditate, el a preluat, nu singur, ci împreună cu Brănișteanu și cu Tudor Teodorescu-Braniște, conducerea ziarului *Adevărul* și atunci a început o adevărată ofensivă împotriva lui Sadoveanu. În *Sfârșit piatră*, din păcate, foarte tânărul scriitor pe vremea aceea, Vințilă Horia, va scrie un articol de tristă memorie, intitulat „Răposatul Sadoveanu”. Drept care Sadoveanu se și retrăsese și din viața publică la un moment dat în '38, i s-au ars cărțile, au fost publicații care au avut curajul și demnitatea atunci – am aici un exemplar din *Însemnări ieșene*, condus de Sadoveanu, poetul Mihai Codreanu și savantul Grigore T. Popa, care îi închină, la 1 mai 1939, un număr lui Mihail Sadoveanu, în care practic toată intelectualitatea ieșeană, oameni de știință, scriitori, profesori universitari sunt alături de Mihail Sadoveanu. Nume importante în epocă, importante și astăzi, care arată încă o dată această solidaritate morală cu el.

F.B. – De altfel, dacă îmi permiteți, Universitatea din Iași, condusă atunci de rectorul Iorgu Iordan, i-a acordat titlul de Doctor Honoris Causa, care era o replică.

V.R. – Sigur, sunt multe lucruri încă necunoscute până va apare ediția dvs. și a lui Cornel Simionescu. În numărul din 1 iunie 1940 dedicat la 10 ani de la venirea pe tron, se numea „Restaurația lui Carol al II-lea”, Mihail Sadoveanu are o foarte frumoasă proză documentară *Nistrul*, care se termină cu o poezie, poem în proză. Ceea ce se pune sub semnul întrebării este atitudinea lui de după 23 august 1944, despre care el n-a lăsat nici o însemnare. Capodopera lui *Anii de ucenicie*, o carte fundamentală a memorialisticii românești, se referă la anii tineretii. Atitudinea lui de după 1944 a stămit și va stămi foarte multe semne de întrebare și reprobare. El va

scrie *Lumina vine de la răsărit*, care știm că a fost primită ca o sintagmă legată de prietenia noastră cu Uniunea Sovietică.

F.B. – Mie mi-a spus un profesor că, de fapt, este o carte tot masonică. Era o carte masonică, dar a fost interpretată comunist.

V.R. – Sigur. Interpretată și transformată foarte repede într-o metaforă folosită de mii și zeci de mii de ori. El va scrie romanul *Mitrea Cocor*, care este un eșec din toate punctele de vedere, un eșec moral, un eșec literar. Din această perioadă nu putem reține decât *Nicoară Potcoavă*. Sadoveanu cunoaște acum un proces de îmbătrânire, va avea funcții politice. Dar trebuie să spunem că unii dintre cei care au beneficiat de ajutorul lui Mihail Sadoveanu în această perioadă nu au spus tot ce aveau datoria să spună, pentru că în această perioadă a făcut și mult bine.

Nu putem da nume, dar copiii unora dintre ei au spus, unii chiar la emisiunea noastră. El a făcut binele pe care îl putea face. El a fost pentru regim un fel de vitrină, era scriitorul cel mai mare al epocii. Argezei nu era atât de cunoscut. Ce rămâne, însă?

F.B. – Înainte de a răspunde la această întrebare fundamentală a dvs., permiteți-mi să mai adaug din meditațiile mele, ceva care să explice geneza – dacă geneză se poate numi – a acestui roman *Nicoară Potcoavă*. În primul rând, Sadoveanu a avut totdeauna o simpatie pentru țărani, pentru cei obidiți și umiliți.

V.R. – Trebuie să spunem asta, este piatra fundamentală a operei lui.

F.B. – În al doilea rând, nu a fost aceasta prima carte slabă a lui Sadoveanu. Au mai fost și altele, inclusiv în perioada interbelică. Ca orice mare creator, nu tot ce a scris a fost genial, dar când a fost mare a fost printre cei mai mari. Eu cred că rămân cel puțin 10 capodopere, mai sunt și altele, inclusiv între *Povestiri*. Tudor Vianu la 4 decenii de la publicarea primei opere a lui Sadoveanu, a scris despre povestirea *Un tipet* din primul volum din *Povestiri*. În fiecare volum poți să găsești „grăunțe de aur” ...

V.R. – Dar sunt și altele care sunt aur pur.

F.B. – Acele cărți pe care le-am numit capodopere sunt cărți unde nu poți să clinești un cuvânt.

V.R. – Ne-am putea imagina literatura

română fără Sadoveanu, în ciuda a tot ceea ce a greșit? Trebuie să facem această distincție?

F.B. – Eu nu pot să-mi imaginez literatura română fără Sadoveanu, cum nu pot să mi-o imaginez fără Eminescu sau Argezei și fără Blaga, Rebreanu ș.a.m.d.

V.R. – Am putea să-l eliminăm pe Sadoveanu?

F.B. – Problema este următoarea: Să se studieze separat biografia lui și biografia

operei, opera propriu-zisă. Când am terminat facultatea, influențat de cursurile de estetică și critică literară, chiar de proustianism, nu vroiam să fac biografie. Răposatul director al Editurii Minerva, Aurel Martin, chiar m-a invitat, mai în glumă, mai în serios, să fac cam ceea ce a făcut Călinescu pentru Eminescu, adică viața și opera. Eu când am cunoscut niște lucruri din viața lui Sadoveanu, discret i-am răspuns domnului Martin că nu aș putea să mă angajez ...

V.R. – Sigur, biografia oricui și oricărui mare scriitor din literatura lumii are aceste pete, dar, în același timp, sunt și unii care au trăit în anumite perioade istorice în care n-au avut cum să greșească, pentru că perioada istorică i-a ocrotit. Pe alții i-a chemat și i-a chemat rău. În sensul acesta, tineretul de astăzi ce găsește în opera lui Sadoveanu?

F.B. – Fără discuție găsește. Trebuie să vă mărturisesc că mie nu mi-a plăcut Sadoveanu nici în clasele primare, nici în liceu, ba aș putea chiar să spun că nu mi-a plăcut nici în facultate prea mult. Ori n-am avut eu antene pentru Sadoveanu, ori era un scriitor prea recomandat atunci, prea se bătea monedă pe la toate examenele, olimpiadele cu ... *Mitrea Cocor*, dar nu numai atât ... Sadoveanu nu este chiar pentru tineret, chiar dacă a scris *Dumbrava minunată* și atâtea alte povestiri pentru copii ...

V.R. – Dar este altceva decât înțelegem prin literatură pentru copii ...

F.B. – Sigur, nu este literatură pentru copii. Eu am făcut afirmația că literatura pentru copii este o literatură pentru toți, dacă e mare și frumoasă ...

V.R. – *Dumbrava minunată* se adresează tuturor vârstelor ... Dar în secolul acesta tehnicist, cred că totuși tineretul, îndreptându-se spre valorile perene, spre ceea ce este definitiv, spre ceea ce rămâne, se va întoarce spre Mihail Sadoveanu.

Pentru că mai avem puține minute, aș vrea să citesc această poezie, rămăsă necunoscută, din 6 iulie 1940, cu foarte puțin timp înainte de cedarea Basarabiei și Bucovinei.

V.R. – Este o poezie de o mare frumusețe. Se confundă destinul lui cu destinul tragic al acestei părți a răsăritului. A fost scrisă într-un moment tragic și arată că Sadoveanu la vârsta aceea putea să esențializeze. Opera lui Sadoveanu este o permanență a poporului nostru, a culturii noastre, arătându-ne cât de sus am putut să mergem într-un secol în care noi, înainte, nu dădusem foarte mult. Dădusem pe Eminescu, pe Caragiale, pe Creangă, pe Rebreanu, pe Duiliu Zamfirescu, dar, în 1880, se naște un geniu foarte aproape de anul nașterii și locul nașterii lui George Enescu.

Mihail SADOVEANU

Inscripție

Pentru mazilii și răzeșii de la Nistru

Doamne!

Dincolo de apa Răsăritului nu mai sunt oameni.

N-au pierit, ci li s-au vestejit surăsul.

În zarea carganelor cerul se umbrește

De aripa liliacului spaimei.

Între detunetele vijfornijelor iernii și pojarul sânzienelor

Primăvara înflorește în pripă, pre apa răsăritului poposit-au aici cândva

Coborând de la munți, bătrânii noștri. Stătut-au strajă în marginea hotar. Legea Dommului Dumnezeu

au pus hotar

Aici au trăit, aici s-au bucurat, s-au întristat, au murit.

Sub brazdele grăului lor li s-au amestecat oasele

Sub pășunile dumbrăvilor le-au putrezit inimile

Când se-nfioară primăvara noastră aici

Din oase și inimii izbucnesc flori

Se leagănă în lumină zămbind ochilor mei

Vine în locurile noastre pasărea străină

Fălfaie singură din loc în loc suspinând un nume.

Nimeni nu-i răspunde, cel pe care-l cheamă, demult s-a stins.

Stă singură pe un clomp își ia zborul, cu ea trece și primăvara la apa Răsăritului.

Așa mă va chema pe mine

Când un om nou o va asculta și va contempla florile inimii mele.

Mă va chema și nu va răspunde nimeni și va trece spre viitor pasărea singură tății

Ci numai Tu, o Doamne,

Ne vei aduna pe toți cei uitați, ne vei chema și vom răspunde în primăvara Ta veșnică.

Universitatea Spiru Haret

asigură echilibrul între învățământul superior și cercetarea științifică

(Continuare din pag. 1)

Care sunt principalele obiective urmărite prin alocarea de resurse pentru cercetare și dezvoltare experimentală?

Principalele obiective urmărite au pornit de la asigurarea unei infrastructuri adecvate pentru învățământ și cercetare la nivelul facultăților, pentru o strânsă legătură învățământ-cercetare-inovare și o rapidă implementare a rezultatelor obținute. Crearea unei baze materiale experimentale solide la facultățile care pretind cercetare experimentală oferă posibilități de formare și pregătire complexă a studenților și tinerilor cercetători de excelență, a masteranzilor, de participare la realizarea de contracte de cercetare etc. Este un cadru ce permite recrutarea talentelor și îndrumarea lor pe drumul către performanță și excelență.

Care sunt principalele cărți științifice/lucrări publicate în urma activităților de cercetare desfășurate de USH?

Cartea, în general, și publicațiile didactico-științifice și culturale, în special, au fost favorizate, în mod deosebit, de marile investiții într-o modernă tipografie și în editura proprii.

Investițiile realizate au creat o solidă bază pentru mai buna valorificare a rezultatelor cercetării științifice – obiectiv prioritar în activitatea desfășurată de Universitatea *Spiru Haret*. O demonstrează, printre altele, publicarea, în milioane de exemplare, a sute de titluri de lucrări de primă însemnătate – tratate, cursuri și manuale universitare, volume de sinteză, alte lucrări didactice (caiete de seminar, caiete de laborator), în Editura Fundației *România de Măine*.

Astfel, producția de carte a Editurii a cunoscut o creștere continuă, îndeosebi în ultimii ani. Dacă din 1992 – data înființării Editurii – și până în 2001 au apărut circa 500 de titluri, în ultimii 4 ani au apărut peste 700 de titluri într-un tiraj de circa 2 milioane exemplare, în valoare totală de peste 100 miliarde lei.

Cărțile apărute răspund necesităților de pregătire ale studenților din cele 25 de facultăți și 48 de specializări ale Universității *Spiru Haret*, dar și masteranzilor cuprinși în cele 54 programe de masterat.

De o atenție deosebită se bucură editarea unor lucrări de înaltă ținută științifică, în paginile cărora sunt abordate, de către cadre didactice și cercetători din Universitatea *Spiru Haret*, din institutele de cercetare ale Fundației *România de Măine*, probleme majore ale evoluției

României în etapa actuală, ale economiei de piață și integrării europene, statului de drept și democrației, ale științei, învățământului și culturii naționale, în strânsă corelație cu evoluțiile lumii contemporane, ale globalizării și relațiilor internaționale, ale securității și păcii.

Am putea menționa, în acest cadru, cărți precum: *România la începutul secolului XXI. Starea națiunii 2004*, lucrare care dă expresie unui aprofundat demers analitic privind stadiul actual și perspectivele dezvoltării societății românești, *Sociologia culturii, Sociologia opiniei publice și a mass-media, Sociologie generală, Tratat de ontologie* (3 volume), *Geomorfologia României, Econo-mie internațională, Probleme globale ale economiei mondiale, Drept european al drepturilor omului, Drept social european, Drept constituțional și instituții politice, Marketing, Instituții parlamentare internaționale, International Studies at the Beginning of the 21st Century, Dietoterapie la începutul mileniului* (2 volume) și altele.

Cadrelle didactice, cercetătorii științifici, autori ai cursurilor și manualelor universitare, dar și ai tratatelor, monografiilor de specialitate, pornesc în activitatea lor de la convingerea că ținuta științifică, expunerea metodică, sistematizarea logică, selecția valorică, noutatea în domeniu se constituie în criterii de bază ale transmiterii eficiente a cunoștințelor, facilitează drumul studenților spre o formare profesional-științifică de înalt nivel.

O altă categorie de lucrări, care reflectă activitatea de cercetare științifică, o constituie *Analele Universității Spiru Haret*, serii distincte pe specializări sau domenii de învățământ, corespunzător profilului fiecărei facultăți, precum și volumele speciale cuprinzând contribuțiile cadrelor didactice și studenților Universității, care au valorificat

rezultate ale cercetărilor, prezentate în cadrul unor sesiuni de comunicări, mese rotunde, simpozioane etc.

Un obiectiv de mare însemnătate al activității de cercetare a cadrelor didactice îl reprezintă elaborarea și publicarea, în Editura Fundației *România de Măine*, a unor volume de *Sinteze* pentru disciplinele prevăzute în planurile de studii ale facultăților din cadrul Universității *Spiru Haret*, forma de învățământ la distanță. Aceste volume de *Sinteze* se distribuie gratuit tuturor studenților Universității *Spiru Haret*, cuprinși în forma de învățământ la distanță. Numai pentru anul de învățământ 2005–2006, Editura a tipărit circa 50 de volume de *Sinteze*, într-un tiraj de aproximativ 50.000 exemplare, în valoare de peste 10 miliarde lei.

În continuă îmbogățire și înnoire, aparițiile editoriale purtând emblema Universității *Spiru Haret* și a Fundației *România de Măine* acoperă tematic, la nivelul exigențelor științifice și didactice contemporane, o largă diversitate de domenii, discipline și specializări. O expresie a acestei rodnice activități o reprezintă și situarea Editurii noastre, prin numărul anual de apariții și frecvența acestora (o carte la două zile), pe unul din primele locuri în ansamblul editurilor românești.

Ați reușit să stabiliți cooperări și afilieri internaționale?

Universitatea *Spiru Haret* este membră a Alianței Universitare pentru Democrație (AUDEM), cu sediul la Universitatea Tennessee (SUA), ce grupează peste 150 universități din SUA și Europa Centrală și de Est, participând anual la reuniunile acesteia. Recent, a avut loc întâlnirea reprezentanților universităților din Alianță la Yalta (Ucraina) și a fost un prilej pentru a declara oficial intenția de participare la noul proiect AUDEM – Parteneriatul universitar în pregătirea studenților pentru cetățenia democratică. Aceasta se va materializa

în acțiuni și proiecte comune cu o serie de universități europene și americane, menite să conducă la o responsabilizare a studenților în pregătirea civică și viața socială democratică. Universitatea

programe de masterat, cu circa 2.500 de masteranzi. Unele referate efectuate în timpul pregătirii, ca și un procent de circa 25% din lucrările de disertație fac parte din temele de cercetare ale

Harvard. Totodată, a luat ființă biblioteca virtuală, iar toate facultățile și cele 45 Centre teritoriale ID au fost conectate la Internet. Televiziunea *România de Măine* – post național

Spiru Haret University, balance between «Lisbon Declaration» and «Bologna Process»

Interview with Professor Aurelian Bondrea, Ph.D., Rector of Spiru Haret University

The modern, competitive, knowledge-based economy needs to exploit the cognitive potential offered by higher education and scientific research, but especially by the conjoining force of these two domains. This is the worldwide tendency that only elite universities manage to adapt themselves to, the laws of performance selecting only those which are capable of facing change and the demands of an accelerated evolution. No later than a few years before, Professor Aurelian Bondrea, Ph.D., set as his main goal to turn scientific research into one of the business cards of Spiru Haret University. To what extent has this goal been reached is proved by the leading position Spiru Haret University has assumed in the White Book of Scientific Research in Romanian Universities, laid down by the Ministry of Education and Research. It is within Spiru Haret University that we have discovered the ideal place to form polyvalent human resources, seen in the perspective of a symbiosis between the higher education and scientific research, conceived in a personal manner by Rector Aurelian Bondrea.

Alexandru Batali

The economic growth of a society is largely dictated by the investments in scientific research and development activities. To what extent is the success of Spiru Haret University (SHU) generated by the investment in R&D? What percentage of SHU budget goes in this direction?

underlined, but also the necessity of designating the role of universities and the development of human resources at European level. These latter domains are considered to be strategic points for a further development of a competitive, knowledge-based economy. The directors have pointed out that two main directions of development are

text is the so-called "Bologna Process". Its main purpose is to reach a point of convergence for all structures and academic titles, in perfect accordance with the society's needs and parallel with developments in the

Professor Aurelian Bondrea, Ph.D., Rector of Spiru Haret University

Interviul a fost publicat și în limba engleză în suplimentul special **RESEARCH**

Spiru Haret a încheiat parteneriate de colaborare în plan educațional, științific și cultural cu instituții similare din SUA, Marea Britanie, Italia, Danemarca, Rusia, R.P. Chineză, Grecia, Japonia, Franța, Israel. Universitatea *Spiru Haret* a fost singura instituție de învățământ superior din România prezentă la Târgul Mondial al Educației (Lisabona, 2003), Târgul Educației din Orientul Mijlociu (Beirut, 2004) și la Expoziția Internațională de Educație (Beijing, 2005). La 16 septembrie 2005 am semnat, la Bologna, *Magna Charta Universitatum*.

Totodată, un număr mare de cadre didactice au fost alese membre ale unor asociații științifice internaționale.

Formarea în programe de studii postuniversitare (mastere și doctorate) se încadrează în sfera cercetării și dezvoltării experimentale? În ce constă suportul USH acordat în această direcție?

La facultățile acreditate ale Universității *Spiru Haret* au fost aprobate și funcționează 58 de

catedrelor, dominant pe probleme fundamentale și de interes local și regional. La specializările de psihologie, medicină veterinară există și teme experimentale. Tendința este aceea ca masteranzii să devină, aproape în totalitate, o mare forță de cercetare.

În contextul actualei societăți bazate pe cunoaștere, aplicarea unor noi concepte informatice de asistare și organizare a muncii în instituții, pentru mărirea productivității lor, este un demers care se încadrează la capitolul R&D. Ce tipuri de activități a informatizat Universitatea Spiru Haret și care au fost rezultatele vizibile?

În Universitatea *Spiru Haret* s-au făcut eforturi importante pentru aplicarea conceptelor informatice de asistare a muncii de secretariat, dar și didactico-științifice. În toate facultățile a fost introdusă *Aplicația Paradox*, pentru înregistrarea și prelucrarea tuturor datelor legate de studenți, inclusiv notele. Pentru evaluarea pregătirii studenților a fost adoptat și introdus programul *Exam View Pro*, achiziționat de la Universitatea

universitar și cultural propriu – este un alt mijloc de comunicare și pregătire folosit de Universitatea *Spiru Haret*. Rezultatele sunt deosebite.

Care este rolul pe care trebuie să-l joace activitatea de cercetare și dezvoltare în cadrul Instituțiilor de Învățământ Superior? Care sunt condițiile care trebuie îndeplinite pentru ca activitatea de cercetare în Universități să poată avea succes?

Rolul activității de cercetare și dezvoltare în învățământul superior este primordial, el contribuind la formarea de cercetători de excelență și a forței de muncă înalt calificate.

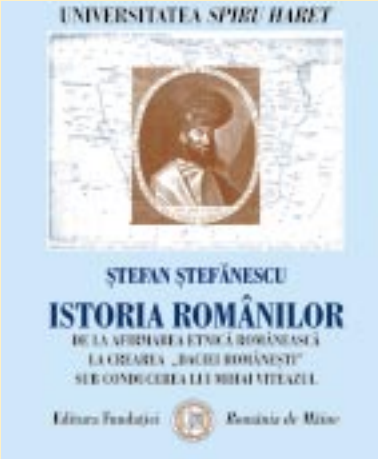
Condițiile pentru ca activitatea de cercetare din Universitate să aibă succes sunt, în principal, următoarele: formarea unei conștiințe și crearea unei atmosfere de lucru propice spiritului iscoditor al adevăratului cercetător, dornic de noi cunoștințe, adevăruri și inovare; motivare socială și materială; bază materială adecvată; spirit de colaborare; un management specific performant; cadre coordonatoare înalt calificate și cu experiență, formatori de școli de cercetare.

Cartea universitară la Editura Fundației România de Măine

Producția de carte a Editurii a cunoscut o creștere continuă, îndeosebi în ultimii ani. Dacă din 1992 – data înființării Editurii – și până în 2001 au apărut circa 500 de titluri, în ultimii 4 ani au apărut peste 700 de titluri într-un tiraj de circa 2 milioane exemplare, în valoare totală de peste 100 miliarde lei.

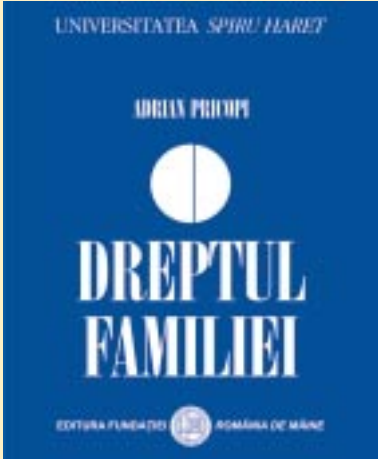
Cartea, în general, și publicațiile didactico-științifice și culturale, în special, au fost favorizate, în mod deosebit, de marile investiții într-o modernă tipografie și în editura proprii.

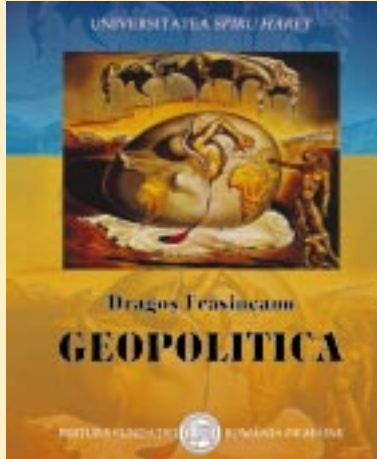
Ștefan Ștefănescu
ISTORIA ROMÂNILOR

Elena Doina Dascălu, Dan Radu Rușanu
FINANȚE PUBLICE

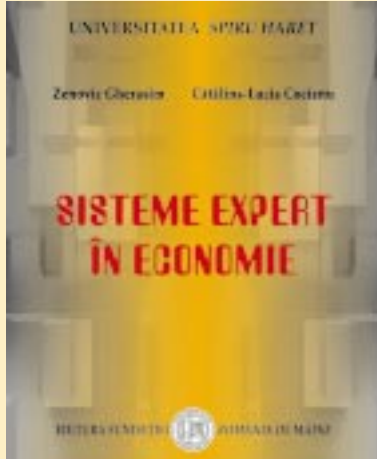
Adrian Pricopi
DREPTUL FAMILIEI

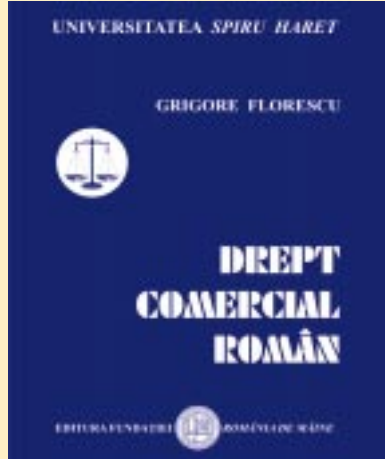
Dragoș Frăsineanu
GEOPOLITICA

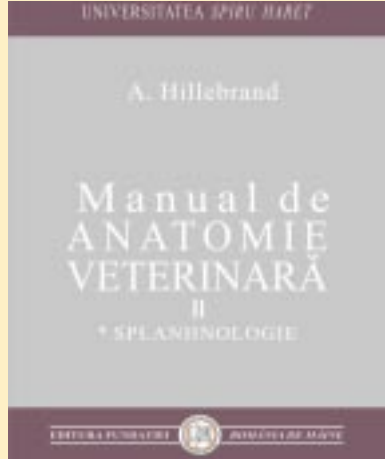
Daniela Elena Ștefănescu
MANAGEMENTUL PROIECTELOR EUROPENE

Zenovie Gherasim, Cătălina Lucia Cocianu
SISTEME EXPERT ÎN ECONOMIE

Grigore Florescu
DREPT COMERCIAL ROMÂN

A. Hillebrand
MANUAL DE ANATOMIE VETERINARĂ

1 Decembrie

Ziua Națională

a ROMÂNIEI

1918

VICTORIA PRINCIPULUI

NAȚIONALITĂȚILOR

Ioan SCURTU

Secolul al XIX-lea a fost numit și secolul naționalităților, al constituirii statelor naționale. După 1800 și până la primul război mondial, pe harta Europei au apărut noi state: Belgia, Olanda, Grecia, Italia, România, Luxembourg, Serbia, Germania, Albania. La sfârșitul primei conflagrații mondiale, Imperiile Rus și Habsburgic s-au prăbușit, pe ruinele acestora constituindu-se state naționale: Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, Polonia, Austria, Ungaria. La rândul lor, cehii s-au unit cu slovaci, formând Cehoslovacia, iar slavii sudici au pus bazele Regatului Sârbilor, Croaților și Slovenilor.

În acest flux general european din 1918, s-au înscris și românii, realizat mai întâi unirea Basarabiei (27 martie), apoi a Bucovinei (28 noiembrie) și Transilvaniei (1 decembrie). S-a format astfel statul național unitar, împlinindu-se o veche aspirație a românilor.

Ideea unirii poate fi identificată încă din secolele al XV-lea – al XVI-lea, devenind apoi o mișcare națională. „Demitizările”, vehiculate în ultimul timp, neagă sau fac abstracție de realitățile istorice. Este un fapt că Mihai Viteazul a realizat prima unire politică a Țărilor Române, intitulându-se „Domn al Țării Românești, al Ardealului și a toată Țara Moldovei”. Pornind de la acest fapt, marele istoric N. Iorga scria că „de la 1600 nici un român n-a mai putut gândi Unirea fără uriașa lui personalitate, fără paloșul sau securea lui ridicată spre cerul dreptății”. Tot astfel, nu poate fi trecută cu vederea realitatea că mitropolitul Varlaam tipărea în 1643 *Cazania* sa, intitulată *Carte românească de învățătură*, în care menționa că aceasta era adresată „cătrec seminția românească”. La rândul său, Grigore Ureche, în *Letopisețul Țării Moldovei*, aprecia: „Românii, căți se află lăcuitori

în Țara Ungurească și la Ardeal și la Maramorșu, de la un loc sântu cu moldovenii și toți de la Râm se trag”. Unirea de la 1918 a fost rodul unei întregi evoluții istorice, a luptei energice a românilor din Transilvania, Bucovina și Basarabia de-și menține ființa etnică, în condițiile politicii de desnaționalizare forțată, promovată de guvernele de la Budapesta, Viena și Sankt Petersburg. În același timp, se cuvine subliniată contribuția românilor din vechiul Regat, care au acționat pentru sprijinirea fraților lor aflați sub dominație străină. În *Proclamația* către țară, semnată de regele Ferdinand la 14 august 1916, se menționa: „Astăzi, ne este dat nouă să închegăm pentru totdeauna ceea ce Mihai Viteazul a înfăptuit numai pentru o clipă: unirea românilor de cele două părți ale Carpaților”. Nu mai puțin de 800.000 de români au murit în timpul războiului pentru unitatea națională, iar pe osemintele lor s-a ridicat edificiul României întregite.

Contemporanii au avut conștiința participării lor la un act istoric excepțional. În discursul rostit cu prilejul vizitei frunțașilor ardeleni la București, pentru a prezenta regelui *Rezoluția* adoptată la Alba Iulia, primul-ministru Ion I.C. Brătianu a spus: „De o mie de ani vă așteptăm și ați venit ca să nu ne mai despărțim niciodată. Sunt clipe în viața unui neam de fericire atât de mare, că răscumpără veacuri întregi de dureri. Bucuria noas'tră nu e bucuria unei singure generații, ea e sfânta cutremurare de fericire a întregului popor românesc, care de sute și sute de ani a stat sub urgia soartei cele mai cumplite, fără a pierde credința lui nestrămutată în această zi ce ne unește și care trebuia să vie, care nu se putea să nu vie”.

În mod cert, generația de la 1918 și-a făcut datoria față de națiunea română: unii pe front, cu arma în mână, alții cu ascuțișul minții, prin munca lor de organizare a adunărilor plebiscitare de la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia, de elaborare a documentelor programatice, de susținere a drepturilor românilor pe plan internațional, la Conferința Păcii, care a consfințit, în 1919 – 1920 o realitate istorică existentă din 1918: România Întregită. Această generație și-a îndeplinit misiunea istorică; pe drept cuvânt, N. Iorga avea să scrie că „fără a uita pe nimeni din acei care au colaborat la marea faptă a Unirii, de la general și la frunțaș ardelean, până la ultimul ostaș și țăran, omagiul recunoștinței noastre să se îndrepte către poporul acesta întreg, de oriunde și din toate veacurile, martir și erou”.

Acestea fiind faptele și declarațiile făcute atunci de oamenii politici și de cultură responsabili, credem că nu este firesc să le răstălmăcim gândurile și acțiunile, să cultivăm ambiguități și să falsificăm realitățile în numele „demitizării” istoriei. Din contra, cunoscând și apreciind munca și lupta înaintașilor, se impune să acționăm, la acest început de secol și de mileniu, pentru a asigura României un loc demn în Uniunea Europeană, iar românilor un trai decent, comparabil cu al semenilor lor din statele dezvoltate ale continentului.

Fără a uita pe nimeni din cei care au colaborat la această faptă a minunii, de la general și de la frunțaș ardelen până la ultimul ostaș și țăran, omagiul recunoștinței noastre să se îndrepte azi către poporul acesta întreg, de oriunde și din toate vremile, martir și erou.

Nicolae Iorga

Alba-Iulia: Catedrala Reîntregirii Neamului

UNESCO 60

Omagiul pe care *Homo faber* îl merită

Alexandru MIRONOV

lumii. A fost doar una dintre cele 21 de zile când, împărțiți pe comisii (de educație, cultură, știință, comunicare), profesorii Pământului, scriitorii, compozitorii, artiștii au pus la cale, în acest Parlament al luminii, drumurile pe care trebuie să meargă civilizația Sapiens, pentru ca reprezentanții acestei specii plină de perspective să-și poată împlini aspirațiile, să poată construi pacea, să poată împinge școala lumii cât mai în față, pe scena festivă a lumii, ca prim instrument vital al lui Homo sapiens.

Delegația noastră a fost una din cele 192 prezente la ceea ce s-a numit a 33-a Conferință Generală UNESCO. Din mai toate țările au participat miniștri ai Culturii, Educației, Științei, Comunicațiilor. De la noi, nu, doar Comisia Națională UNESCO și Delegația Permanentă a României (un fel de mică ambasadă la UNESCO) au fost

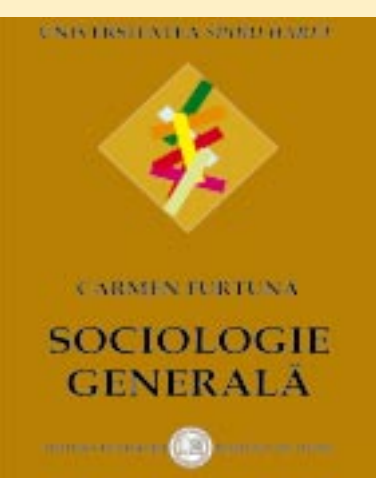
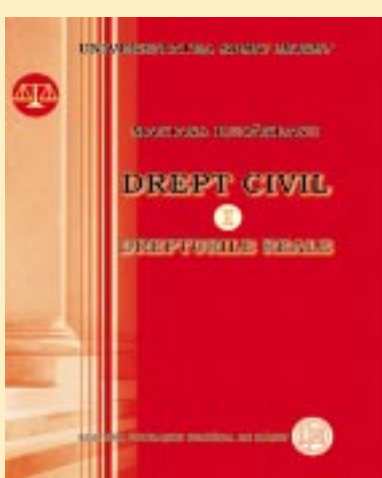
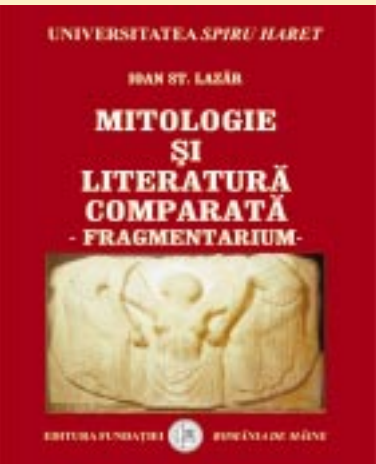
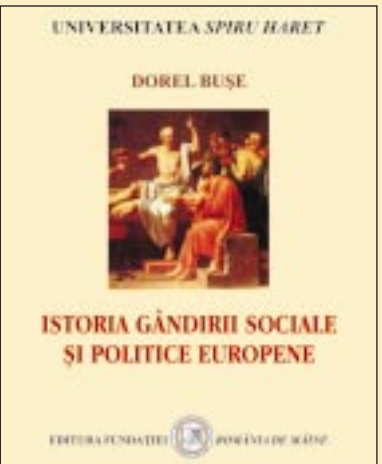
prezente la lucrări. Am avut însă multe de spus – din câte facem acasă sau pe lângă casă – și ne-am făcut auziți, și respectați pentru cât am făcut. Le-am prezentat programul “știință și spiritualitate”, la care participăm, alături de oameni de știință și reprezentanți ai clerului din SUA, Olanda, Ucraina, Rusia, la dezbateri, colocvii, simpozioane, editări de cărți și reviste, emisiuni de radio și televiziune. Am descris, mai ales pentru delegațiile țărilor foste socialiste, felul în care am adaptat în România cel mai important program al UNESCO, Educația pentru toți (EFA, acronim de la Education for All): reînviind bibliotecile școlilor rurale (de la 3.302 școli), prin abonamente la reviste, casete audio și video educaționale, hărți, material

didactic – pe care nu din bani guvernamentali le-am achiziționat pentru sate, ci din generoasa contribuție a unui element de societate civilă, Fundația “Eugenia Vintu”. Le-am vorbit despre premiile pentru jurnalismul de știință și cele pentru jurnalismul de educație, pe care le-a înmănat, doi ani la rând, chiar președintele țării. Am pledat pentru taberele de știință pentru elevi, în timpul vacanțelor, idei puse în practică la noi în 5 comune (insulița Atlantyhton, la Căminul Cultural din Pădureni - Vaslui, la Liceele Agricole din Dragomirești - Ilfov și Dăbuleni-Dolj și la Valea Roșie - Dolj), pe care le recomandăm tuturor, dacă vrem ca tinerii să se îndrepte spre știință și tehnologie, spre cercetarea din laboratoare, institute, facultăți.

Dar cel mai mare succes l-am avut propunând un premiu pentru patrimoniul tehnic, pe care România să-l acorde, la fiecare doi ani, în timpul următoarelor conferințe generale, unor realizări tehnice sau științifice care își merită locul lor în istorie. Am numit acest trofeu din viitor Premiul Dumbrava Sibiului, ca un omagiu pentru extraordinarul muzeu al tehnicii populare pe care îl păstrește extraordinarul muzeograf care este Corneliu Bucur. “Împresurându-i” pe inginerii Pământului, în deceniile și secolele viitoare, cu distincții care să poarte numele “Dumbrava Sibiului” îi vom face, am gândit eu și colegul meu Șerban Ursu, să vină să vadă la fața locului – ei, familiile, prietenii, colegii lor – minunile pe care le avem noi lângă Sibiu, mori, cherhanale, joagăre, mașinării străvechi, adevărate poeme în lemn ieșite din mințile inginerilor noștri.

Va exista, a aprobat Secretariatul UNESCO, un Premiu pentru Patrimoniu Tehnic, pe care îl va acorda România. Vom stabili, într-o întâlnire la Sibiu, regulamentul acestui premiu. Vor fi invitați reprezentanți ai UNESCO din Franța, Germania, Ungaria – căci vrem ca acțiunea să aibă greutate internațională – plus specialiști de la Muzeul Arts et Métiers din Paris, de la Deutsche Technik Museum din München, teleaști de la Discovery Channel și BBC. Va fi – căci va fi, la fiecare doi ani! - un moment prin care cultura lumii îi va aduce inginerului planetar omagiul pe care Homo faber îl merită.

Închei rândurile mele pentru adolescenții de toate vârstele cu o observație intristătoare, apoi cu o urare. Observația: din păcate, am avut și un opozant în această largă simfonie de acțiuni în care ne-am implicat – este vorba chiar de ambasadorul nostru la UNESCO, pe care l-a deranjat, probabil, efervescența noastră, nepotrivită, cred eu, cu vârsta înaintată a Domniei Sale (mărturisesc că a fost, pentru mine, prima dată când nu m-am simțit acasă într-o Ambasadă a României).

 Carmen Furtună SOCIOLOGIE GENERALĂ	 Mariana Rudăreanu DREPT CIVIL I. Drepturile reale	 Silviu Bărză, Mihaela Anca ALGORITMICĂ ȘI PROGRAMARE Culegere de probleme elementare	 Carmen Stoianov, Petru Stoianov ISTORIA MUZICII ROMÂNEȘTI
 Ioan St. Lazăr MITOLOGIE ȘI LITERATURĂ COMPARATĂ	 Dorel Bușe ISTORIA GÂNDIRII SOCIALE ȘI POLITICE EUROPENE	 Mariana Elena Balu ANALIZA ECONOMICO-FINANCIARĂ	 Vasile Marcu ARHITECTURA ȘI AMBIENTUL DESTINATE EDUCAȚIEI

Editura Fundației România de Mâine

lansează în cadrul *Târgului de carte Gaudeamus* următoarele cărți apărute în acest an:

Vineri 25 noiembrie, orele 11 (Sala mare)

- Elena-Doina Dascălu, Dan Radu Rușanu – *Finanțe publice*
- Elena-Daniela Ștefănescu – *Managementul proiectelor europene*

Sîmbătă 26 noiembrie, orele 11 (Sala mare)

- Ștefan Ștefănescu – *Istoria românilor. De la afirmarea etnică românească la crearea „Daciei românești” sub conducerea lui Mihai Viteazul*

Sâmbătă 26 noiembrie, orele 12 (Stand)

- Vasile Marcu – *Arhitectura și ambientul destinate educației – Reprezentări în arhitectură. Îndrumar metodologic pentru lucrări practice*

Târgul de carte Gaudeamus ROMEXPO, 20-27 noiembrie 2005

Consultație pentru studenți • Consultație pentru studenți

1. ÎNTREGIREA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Unitatea politico-statală a românilor s-a desăvârșit în anul 1918. România a devenit, de fapt și de drept, stat național unitar, întregit în hotarele sale firești, etnice și istorice. Marea Unire – cum mai este denumită pentru a o deosebi de Unirea înfăptuită în 1859 – a fost rezultatul unei îndelungate evoluții istorice, al unei riguroase mișcări de emancipare națională, al progreselor înregistrate de societatea românească în toate domeniile – social-economic, instituțional, politic, cultural.

Pentru împlinirea idealului național, România s-a angajat, în vara anului 1916, în primul război mondial, alături de Puterile Antantei. Tratatul încheiat la București, la 17 august 1916, cu Franța, Marea Britanie, Italia și Rusia, prevedea intrarea în război împotriva Austro-Ungariei, garantând dreptul României la unitate național-statală. Participarea românească la marele război, cu efective însumând aproximativ un milion de oameni, s-a înscris ca o contribuție necesară la victoria Antantei; ea a avut un rol de primă importanță în desăvârșirea unității naționale.

Procesul de unificare național-statală a început în primăvara anului 1918 cu Basarabia, urmat în toamna aceluiași an de Bucovina și a culminat cu unirea Transilvaniei, Banatului, Crișanei și Maramureșului cu România, unire hotărâtă de Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, din 1 Decembrie 1918. Marea Unire s-a realizat prin voiața întregii națiuni române și prin dreptul imprescriptibil al oricărui popor la libertate.

România întregită s-a înfăptuit pe cale democratică, prin adunări cu caracter plebiscitar. Hotărârile adoptate la Chișinău, Cernăuți și Alba Iulia au exprimat voiața națiunii, consemnând Marea Unire; ele au precizat și sensul dezvoltării democratice a societății românești, prevăzându-se: reforma agrară, votul universal, egalitatea în drepturi a tuturor cetățenilor, indiferent de etnie, limbă și religie etc. Actele de unire au fost străine de orice șovinism, poporul român făcând dovada unei remarcabile maturități politice, în concordanță cu spiritul de înțelegere și toleranță care l-a animat întotdeauna.

Războiul purtat de români în anii 1916-1918 este numit pe drept cuvânt războiul de întregire a neamului.

Întregirea națională a României s-a înscris în procesul istoric desfășurat într-o întinsă regiune a Europei – de la Marea Baltică la Marea Adriatică – ce a modificat harta politică a acestei regiuni, în conformitate cu principiul naționalităților.

Națiunea română și-a împlinit unitatea – cuprinsă între limitele naturale pe care i le-au trasat, de-a lungul secolelor, condițiile geografice și sensul misiunii sale în cadrul Europei.

La 29 decembrie 1919, primul parlament al României întregite, ales pe baza votului universal, a ratificat actele de unire adoptate de Sfatul Țării de la Chișinău, la 27 martie 1919, de Congresul General al Bucovinei, la 28 noiembrie 1918, și de Marea Adunare Națională de la Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918. Încheind lucrările Adunării Deputaților în calitate de președinte al acesteia, Nicolae Iorga sublinia semnificația istorică a Actelor de unire din 1918: „Adunarea deputaților adaugă cu parola legii dezvoltament absolut al unei Țări întregi în a menține și a transmite urmașilor cele dobândite cu sânge și lacrimi de fericita generațiune a Marelui Război.”

2. CONFIRMAREA INTERNAȚIONALĂ A ACTELOR UNIRII DIN 1918

Înfăptuirea unității național-statale românești a fost recunoscută pe plan internațional, în mod oficial, de Conferința de Pace de la Paris din 1919-1920. Reprezentanții României au desfășurat în cadrul acestui for internațional și în afara acestuia o remarcabilă activitate politico-diplomatică pentru apărarea intereselor naționale, înfruntând multe dificultăți datorate mai ales tratamentului discriminatoriu la care au fost supuse, în general, statele mici și mijlocii de către marile puteri.

Marile Puteri învingătoare au pregătit **tratatul de pace cu Germania**, fără a îngădui delegații române, condusă de Ion I.C. Brătianu, să-și exprime punctul de vedere. Ea a fost nevoită să semneze tratatul de pace, la Versailles, în ziua de 28 unie 1919. Delegațiile statelor mici și mijlocii – state cu așa-zise „interese limitate” sau „speciale” – erau într-adevăr puse în fața unor texte gata elaborate, fără posibilitatea de a participa la dezbateri, fiind invitate doar să ia cunoștință de ele și să le semneze, în aceste condiții, Brătianu a părăsit, la 2 iulie 1919, Conferința. În ziua de 10 septembrie 1919, Marile Puteri au semnat **tratatul de pace cu Austria**, la Saint Germain en Laye, punând România în fața faptului împlinit. Guvernul prezident de Al. Vaida-Voievod, la 10 decembrie 1919, a semnat acest tratat, prin care se recunoștea unirea Bucovinei cu România.

În ziua de 10 decembrie 1919, România a semnat, la Neuilly sur Seine, **tratatul de pace cu Bulgaria**. Granița dintre cele două țări rămănea cea stabilită în 1913 pe baza tratatului de pace de la București, care a pus capăt celui de-al doilea război balcanic. Vii dezbateri a suscitat proiectul de pace dintre puterile aliate și Asociație și Ungaria. În 1919 a avut loc și un **conflict armat între România și Ungaria**. Guvernul comunist maghiar condus de Bela Kun a refuzat să-și retragă trupele de pe teritoriul transilvan și a atacat armata română. În urma unor lupte grele (16-18 aprilie 1919), atacul a fost respins; a urmat un nou atac la 20 iulie; de această dată, armata română a trecut la contraofensivă, ocupând Budapesta la 2 august. **Tratatul de pace cu Ungaria** a fost semnat la Trianon în ziua de 4 unie 1920. El recunoștea unirea Transilvaniei cu România.

La 28 octombrie 1920, România, pe de o parte, și Marea Britanie, Franța, Italia și Japonia, de cealaltă, au semnat **Tratatul de pace de la Paris**, prin care se recunoștea unirea Basarabiei cu România.

Întreaga problematică a unității național-statale a românilor relevă un fapt istoric indiscutabil: România întregită în 1918 nu a fost o creație artificială a tratatelor de pace de la sfârșitul primului război mondial, „plăsmuire monstruoasă” a Versailles-ului sau a Trianon-ului, cum s-a afirmat în perioada interbelică, dar și mai târziu, de către propaganda revizionistă.

3. POZIȚIA ROMÂNIEI ÎNTREGITE ÎN EUROPA

Locul României întregite în Europa și în general în lumea interbelică va fi determinat – după cum se va constata în cele ce urmează – și de domenii cum sunt: nivelul și structura economiei, cultura și învățământul, nivelul de țară, regimul politic, relațiile internaționale.

Marea Unire din 1918 a avut consecințe multiple în plan teritorial, demografic, economic, social-politic, cultural etc. România devine dintr-o țară mică una de mărime mijlocie. Suprafața ei a crescut de la 138.000 km, în 1915, la 295.049 km, în 1918, ocupând locul al zecelea între țările europene. România avea un teritoriu mai mare decât Cehoslovacia (140.499 km), Ungaria (93.061 km), Bulgaria (103.146 km), Iugoslavia (249.468 km), Grecia (130.189 km), dar mai mic decât Germania (540.714 km) și Polonia (388.635 km). Prin urmare, România întregită și-a consolidat poziția în centrul și sud-estul Europei.

Marea Unire din 1918 a avut ca urmare aproape o dublare a populației României – de la 7,9 milioane de locuitori, în 1915, la 14,7 milioane în 1919. Cu o populație de peste 18 milioane de locuitori, în 1930, România se situa pe locul al optulea în Europa, fiind întrecută doar de U.R.S.S., Germania, Franța, Italia, Marea Britanie, Polonia, Spania. Potrivit recensământului din 1930, din numărul total al populației, 71,9% erau români, 7,9% unguri, 6,15% germani, 4% evrei, 3,2% ruteni și ucrainieni, 2,3% ruși, 2% bulgari, 1,5% țigani, 0,9% turci și alte minorități în procente mult mai mici. În ceea ce privește religia, marea majoritate a locuitorilor erau creștini ortodocși – 72,68%, alături de care existau greco-catolici, romano-catolici, mozaici, reformați-calvini, evanghelici – *luterani, mahomedani* etc.

După 1918, un număr de aproape un milion de români a rămas în alte state: 250.000 în Rusia Sovietică, 230.000 în Iugoslavia, 60.000 în Bulgaria, 32.000 în Ungaria, 40.000 în Albania, 13.000 în Cehoslovacia; se adăugau 200.000 în S.U.A., 100.000 în Australia, 70.000 în Canada. În perioada interbelică, **indicele demografic** a cunoscut o evoluție pozitivă. Cu o natalitate de 35% de locuitori, România se afla pe primul loc în Europa.

Structura demografică, după **mediile de locuire, era următoarea**: 77,78% din populație în mediul rural și 22% în cel urban. La sfârșitul perioadei interbelice, ponderea populației rurale a crescut la 81,8%. Recensământul din 1930 înregistrează șase orașe cu peste 100.000 de locuitori, pe primul loc fiind capitala țării, București, cu 640.000 de locuitori, urmată de Chișinău, Cernăuți, Cluj, Galați, Iași, Timișoara.

4. EVOLUTIA ECONOMIEI ROMÂNIEI ÎN 1918-1939

În perioada interbelică, economia României a evoluat în condiții noi – interne și externe, majoritatea lor favorizând transformările pozitive, modernizatoare. Dezvoltarea generală a societății românești după 1918, inclusiv sub raport economic, va purta aparența a două împrejurări decisive: 1) bilanțul primului război mondial, cu întreaga povară a deciziunilor sale imediate, dar și cu schimbările majore pe care le-a prilejuit sau le-a declanșat pentru perioada următoare și 2) în cadrul statului național unitar și întregit, în economie, a dispus de resurse și posibilități mult mai însemnate, iar politica economică s-a acomodată acestei situații net superioare celei din Vechiul Regat.

Economia României a parcurs, în cele două decenii interbelice, câteva faze conjuncturale. Acestea au fost următoarele: 1) refacerea postbelică, de la sfârșitul războiului până în 1924; 2) avântul economic dintre 1924 și prima jumătate a anului 1929; 3) marea criză economică, atât mondială, cât și românească, dintre 1929 și 1933; 4) redresarea și un nou avânt economic, dar pe fundulul înrăutățirii treptate a situației internaționale, în intervalul 1934-1938. În toate aceste faze, caracteristice atât economiei românești, cât și mediului economic internațional, în special celui european, de care România era mai strâns legată, s-au regăsit – cu tot ce aveau pozitiv sau negativ – în toate ramurile economiei

românești, imprimându-i, totodată, și linia generală de evoluție. În configurarea fiecărei faze s-au inclus particularitățile proprii ale realității economico-sociale autohtone.

În ansamblu, după Marea Unire din 1918, economia națională a României a înregistrat succese incontestabile, mersul ei ascendent atingând în 1938 nivelul cel mai înalt în raport cu perioadele anterioare.

5. INTEGRAREA ECONOMIEI NAȚIONALE ÎNTR-UN SISTEM UNITAR

Provinciile românești, unite în 1918, au suportat până atunci restricțiile factorilor politici, administrativi și economici ai imperiilor stăpânitoare, austro-ungar și rus, care le-au subordonat intereselor lor.

Întregirea națională a impus, în chip firesc, extinderea regimului instituțional și legislativ românesc în cuprinsul întregit al țării destinat să creeze un cadru favorabil de activitate tuturor întreprinzătorilor, unităților economice, proceselor de producție și de schimb, fructificării resurselor umane în interesul națiunii.

Integrarea componentelor economiei naționale într-un sistem organic și funcțional a presupus modificarea și adaptarea producției și consumului la noile dimensiuni ale statului național-unitar.

Facultatea de Relații Internaționale și Studii Europene

Istoria României contempororane

SEMESTRUL I

Prof.univ.dr. **Ștefan LACHE**

Integrarea economică a însemnat, totodată, reasezarea și reorientarea economiei provinciilor unite în raport cu necesitățile și posibilitățile pieței naționale, lărgită de peste două ori, conjugarea activității întreprinderilor și ramurilor noilor provincii cu cele din Vechiul Regat, restructurarea transporturilor și comunicațiilor, a circulației bunurilor în spațiul românesc, în conformitate cu noile structuri și dimensiuni ale resurselor naturale ale țării, de producție industrială și agricolă, ale forței de muncă etc.

Este important de relevat că procesul de integrare economică s-a desfășurat fără obstacole majore, în pofida unui mediu politic instabil cum a fost cel din România primilor ani postbelici. Acest fapt s-a datorat, în bună măsură, legăturilor multiple statomice de multe secole în spațiul românesc peste frontierele care îl despărțeau: caracterul, resursele materiale și umane, ale teritoriilor române, eliberate de sub stăpânire străină, au mărît și diversificat capacitățile productive ale noii Româanii. La sfârșitul perioadei interbelice, România se prezenta cu un patrimoniu de resurse umane și materiale, de forțe de producție, de transport și schimb sporit de 2,5 ori în comparație cu cel existent în statul român antebelic.

Marea Unire din 1918 a creat condiții pentru dezvoltarea într-un ritm mai rapid a industriei. *Potențialul industrial* a cunoscut modificări cantitative și calitative structurale. Industriei petrolului, a sării și cărbunelui din Vechiul Regat i s-au adăugat noi ramuri ale industriei extractive, siderurgice, metalurgice, întemiate pe importantele zăcămini de cărbuni, minereuri feroase și neferoase complexe, de gaz metan și a celor forestiere din Transilvania, Banat și Bucovina. Capacitatea industriei prelucrătoare a României întregite a reprezentat 190-250% față de aceea a României antebelice. Cu toate că structura industrială era deficitară în ramuri precum construcția de mașini, utilaje și instalații, se creau, totuși, premisele unei producții sociale integrate și complexe. Imperativul strategic al integrării organismului nou constituit al economiei naționale conducea pe calea industrializării într-o fază superioară.

În procesul asamblării noilor provincii în economia națională se înscrisc, cu importanță majoră, **sistemul transporturilor și comunicațiilor**. Căile ferate, drumurile, instalațiile de telegraf, telefon, organizarea poștală etc., care se conectaseră la circuitul general al țării, au primit o administrație și coordonare unităcă.

Transformări importante cunosc, de asemenea, **sistemul monetar și cel bancar**; în anul 1920, sunt retrase din circulație monedele străine, provenite din provinciile unite la România, ele fiind înlocuite cu moneda națională – leul; Banca Națională și-a extinde prerogativele în ce privește emisiunea și circulația monetară asupra întregului teritoriu național al României.

Procesul de integrare a forțelor de producție a însemnat și modificări în orientarea și funcționarea capitalului. În primul rând, capitalul românesc din Transilvania se orientează spre piața națională - bancară și începe să se alimenteze cu mijloace de credit de la Banca Națională a României și de la alte bănci din București; el intră, însă, în concurență mai ales cu marele capital bancar-industrial autohton, interesat să se extindă în Transilvania. Dar interesele reciproce conduc la întreprindrerea celor două grupuri, care formează ulterior platforma capitalului național, cu atitudini însă diferite față de capitalul străin. Capitalul românesc aspira la dobândirea unor poziții prioritare în economie, ceea ce s-a manifestat printr-un șir de măsuri legislative și economice menite să-i întărească pozițiile. Ca urmare, s-a ajuns la o confruntare cu companiile străine interesate în industria petrolieră, în sistemul bancar și în alte domenii.

Al doilea aspect al procesului de integrare, care a urmat Unirii din 1918, se referă la crearea cadrului legislativ și instituțional la dimensiunile întregii țări. În provinciile unite cu România, a fost abrogată legislația străină și au fost desființate instituțiile politico-administrative, care asiguraseră dependența și subordonarea provinciilor românești față de fostele imperii, austro-ungar și rus, instituindu-se autoritatea suverană a statului român.

6. EVOLUTIA PRINCIPALELOR RAMURI ALE ECONOMIEI NAȚIONALE

Industria a beneficiat de un sprijin important din partea statului. În intervalul 1923-1938, ea s-a dezvoltat într-un ritm de 5,4% pe an, unul dintre cele mai ridicate din lume. România ocupa primul loc în Europa și locul șase pe plan mondial la producția de petrol; locul al doilea în Europa la extracția de aur, aceeași poziție la gaze. În 1938, producția internă satisfăcea 80% din necesitățile de produse industriale ale României.

Transporturile și comunicațiile s-au dezvoltat mai ales între anii 1929-1933, când s-a realizat o rețea rutieră modernă, s-a introdus transportul interurban cu autobuzul. Progrese evidente au fost înregistrate în domeniul feroviar, prin modernizare și acoperirea necesarului de material rulant. De asemenea, s-au construit noi linii ferate (Eforie Sud-Mangalia, Caransebeș-Reșița etc.). România dispunea și de un important transport prin conducte, ce lega zona petrolieră din Valea Prahovei de București, Constanța și Oltenia. Dispunea, de asemenea, de un transport aerian domeni de transport pe apă, asigurat de Navigația Fluvială Română și de Serviciul Maritim Român, iar Postalul Telefoanelor (intrat în funcțiune în 1933) avea aparatură la nivelul tehnicii mondiale.

Agricultura a rămas principala ramură a economiei naționale. Dar în relațiile agrare s-au produs importante mutații. Astfel, s-au expropriat aproximativ 66,1% din totalul proprietăților de peste 100 ha. Prin înființarea reformei agrare, 1,4 mil. de familii au primit 3,7 mil. ha de teren arabil, la care se adăugau 2,7 mil. ha, reprezentând izlazurile comunale. Proprietatea mică deținea circa 73,7% din suprafața țării.

Finanțele au cunoscut evoluții fluctuante. După repetate încercări de revalorizare a leului la cursul anului 1914, în 1929 s-a realizat o reformă monetară la un curs al leului de 32 ori mai mic decât cel antebelic. Leul era o monedă liber-convertibilă, participând la operațiunile de bursă din Europa și S.U.A.

Comertul exterior al României interbelice a cunoscut creșteri însemnate. Balanța comercială a fost în general activă. În perioada crizei economice din 1929-1933, s-a aplicat o politică de forțare a exporturilor, deși prețurile produselor românești cunosteau o scădere sensibilă. Ca urmare a dezvoltării economiei naționale, cerealele au pierdut primul loc la export, fiind înlocuite de produsele petroliere.

Mutațiile survenite în societatea românească sub înăurirea Marii Uniri din 1918 au determinat o evoluție de ansamblu a economiei naționale. În 1938, industria producătoare de mijloace de producție deținea o pondere de circa 45%, iar cea producătoare de mijloace de consum – 54%. Ramurile neagricole aveau o pondere de aproximativ 51% în produsul social și de 41,7% în venitul național. Aceste date atestă că România încetase să mai fie un stat agrar, devenind un **stat agrar-industrial**.

România se afla încă pe calea evoluției între o societate agrară tradițională și o dezvoltare industrială și urbanizată, a cărei edificare necesita eforturi de investiții de zeci de ori mai mari decât până atunci și timp de multe decenii.

Modelul de creștere era cel complementar cu țările industriale, cu foarte slabe șanse de apropiere de nivelul acestora; era o creștere dependentă și periferică. În consecință, România a constituit mai ales o piață de desfacere a produselor, înalt competitive, ale producătorilor externi, o sferă de plasament a capitalurilor eficiente externe, o sursă, pentru piețele externe, de materii prime agricole și extractive și de combustibil pe care le ofereau condițiile sale naturale. În acest sens, România se afla pe primele locuri în exportul european de porumb, de grâu, de orz, de semințe și ulei de floarea soarelui. Nu reprezenta însă, cum se afirmă nejustificat, „grânarul Europei”; în perioada 1934-1938, agricultura românească producea, în medie, 11,5 mil. tone de cereale, dar exporta, în medie 2 mil. tone, cantitate constituind 5% din import și 1,2% din consumul de cereale al Europei; cu un asemenea export este limpede că România nu putea să fie grânarul Europei.

Poziția României în economia europeană era aceea a statelor permanent debitoare, atât prin împrumuturi de stat, cât și prin credite particulare. De aici decurgea dependența financiară de marile centre

bancare ale Europei și scurgerea peste graniță a dobânzilor, beneficiilor, comisoanelor la capitalurile împrumutate; sumele returnate reprezentau de 2-3 ori mărimea capitalului împrumutat. Apărea, astfel, un paradox: România, importatoare de capital străin, pe termen lung devenea exportatoare de capital, de o parte din venitul său național, mare parte fără echivalent, ceea ce perpetua subdezvoltarea sa economică. Evoluția economiei românești interbelice arată o dispartitate considerabilă între potențialul de resurse naturale și umane, pe primele locuri din Europa, și gradul redus de valorificare a acestuia. În raport cu țările dezvoltate, în România un lucrător producea de 2-3 ori mai puține bunuri în industrie și de 3-7 ori mai puține în agricultură.

În expresie sintetică, venitul național pe locuitor, indicator folosit atunci, constituia măsura nivelului de dezvoltare economică. În anul 1938, Anglia producea pe locuitor, valori de 378 dolari, Germania de 337 dolari, Franța de 236 dolari, Austria de 176 dolari, Polonia de 104 dolari, Grecia de 80 dolari, România de 76 dolari, Bulgaria de 68 dolari. Venitul național în România apărea scăzut și datorită potențialului de producție redus al țării. Populația României consuma de 6-12 ori mai puține produse industriale, iar la cele alimentare, cu excepția cerealelor, consumul era de 3-5 ori mai mic decât în țările dezvoltate, ceea ce atesta un nivel de trai redus.

Prin urmare, cu toate progresele incontestabile obținute în dezvoltarea și modernizarea ei, economia românească se afla încă, la finele perioadei interbelice, pe ultimele locuri în Europa. Supraestimarea acestei dezvoltări și fetișizarea nivelului său ne depărtăază de realitatea istorică.

7. VIAȚA POLITICĂ A ROMÂNIEI ÎN ANII 1918-1939

Viața politică a României interbelice a fost puternic marcată de înlocuirea votului censitar cu votul universal. În noiembrie 1918 s-a adoptat decretul lege pentru reforma electorală. Votul universal a adus în scena politică milioane de cetățeni. Sistemul partidelor s-a diversificat. Alături de vechile partide politice de guvernământ – Liberal și Conservator – și-au desfășurat activitatea în vechiul Regat: Liga Poporului, Partidul Țărănesc, Partidul Naționalist-Democrat, Partidul Social-Democrat, Partidul Socialist. Lor li s-au adăugat, din provinciile istorice unite, Partidul Național Român din Transilvania, Partidul Țărănesc din Basarabia, Partidul Democrat al Unirii din Bucovina. În anii 1920-1923, acestea au fuzionat cu partide din Vechiul Regat. S-au constituit și partide ale minorităților naționale. Regimul politic a evoluat pe coordonate proprii marii majorități a statelor europene: democratizare, legalitate, respectarea drepturilor omului etc. În noiembrie 1919, au avut loc primele alegeri generale pe baza votului universal, în urma cărora cetățenii au ales primul Parlament al României întregite.

În ziua de 15 octombrie 1922, a avut loc, la Alba-Iulia, încoronarea regelui Ferdinand și a reginei Maria, act ce consfințește o realitate istorică: întregirea național-statală a României.

Constituția din 1923, care de fapt dezvoltă textul celei din 1866, prevedea la art. 33: „Toate puterile statului emană de la națiune, care nu le poate exercita decât numai prin delegațiune și după principiile și regulile așezate în Constituțiunea de față”. Noua lege fundamentală a statuat principiul separării ramurilor puterii în stat.

După 1918, s-a menținut forul legiuitor bicameral, Adunarea Deputaților și Senatul, dar s-au operat importante modificări în ceea ce privește modalitatea de alegere, datorită introducerii votului universal. Legislația electorală acorda drept de vot bărbăților majori de la 21 de ani în sus. Iar pentru a fi eligibil în Camera Deputaților, se cereau cetățenia română, exercițiul drepturilor civile și politice, vârsta de 25 ani împliniți, domiciliu în România. Senatul se compunea din senatori aleși și senatori de drept. Legea electorală din 27 martie 1926 a sporit numărul senatorilor de drept. Elementele noi introduse acum se refereau la centralizarea rezultatelor și repartitia mandatelor.

Puterea executivă era asigurată de către Guvern. De regulă, regele încredința unei persoane mandatul de a forma guvernul, iar acesta alcătuia lista ministrilor, pe care o prezenta suveranului pentru aprobare prin decret. Faptul că regele era „capul puterii armate”, iar militarii nu aveau dreptul să facă politică a creat obiceiul ca suveranul să-l propună pe ministrul apărării naționale.

Prin lege pentru organizarea ministerelor din 1929 erau stabilite 10 ministere, dar în 1931 s-a ajuns la o dublare a numărului de ministri și secretari de stat.

Cea de-a treia ramură a puterii în stat era cea judecătorească. În iunie 1924 a fost adoptată **Legea pentru unificarea judecătorească**, prin care se prevedea organizarea de judecătorii urbane, rurale și mixte, de tribunale, a 12 Curți de Apel, a unei Înalte Curți de Casație și Justiție. Legea prevedea că magistrații nu puteau ocupa o altă funcție publică, nu puteau fi aleși în Parlament sau în alte organisme administrative. Constituția prevedea la art. 34: „Puterea legislativă se exercita exclusiv de către rege și Reprezentanța Națională... orice lege cere învoiala a celor trele ramuri ale puterii legiuitoare...”

La 25 februarie 1925, s-a adoptat Legea pentru organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ, care avea menirea de a ajuta la elaborarea și coordonarea legilor și la întocmirea regulamentelor generale pentru aplicățiunea acestor legi.

Regimul democratic n-a fost lipsit de carențe Au fost preluate unele practici nedemocratice din trecut, dar au apărut și altele noi. Opiniile electorale au fost contradictorii, ceea ce demonstrează că nu exista o cunoaștere a ofertelor politice. Spre exemplu, P.N.L. a obținut 6,8% din voturi în 1920, 60,3% în 1922, 7,3% în 1926, 61,7% în 1927 și 6,5% în 1928. Toate partidele care pierdeau alegerile acuzau guvernul de influențe administrative și de fraude electorale. O carență fundamentală a democrației românești a fost menținerea vechiului sistem, introdus de candidați al lui Carol I, potrivit căruia regele destitua guvernul și numea un altul, apoi dizolva parlamentul și anunța organizarea de noi alegeri. O altă carență a democrației românești interbelice a constat în preponderanța puterii executive în duna celei legislative. Această situație se datoră în mare măsură modului în care se constituiau majoritățile parlamentare: acestea depindeau de guvern, care stabilea listele de candidați și mobiliza aparatul de stat pentru a asigura victoria în alegeri. Monarhia și-a adus contribuția la degradarea regimului democratic în România, mai ales prin folosirea abuzivă a dreptului de dizolvare a parlamentului. Toate acestea au creat, treptat, în opinia publică o reacție negativă față de instituțiile democratice, ceea ce a înlesnit **ascesinunea extremei drepte**, în primul rând a Mișcării Legionare. Procesul de degradare a regimului democratic în anii '30 nu a fost specific României; în majoritatea statelor europene s-au instaurat în acea perioadă regimuri dictatoriale autoritare, de diferite nuanțe.

Regimul de autoritate monarhică. În noaptea de 10/11 februarie 1938, s-a constituit un nou guvern, prezidat de patriarhul Miron Cristea. Tot acum s-a hotărât și introducerea stării de asediu pe întreg cuprinsul țării. La 20 februarie, Consiliul de Miniștri a aprobat textul noii

Constituții, care va fi votată prin plebiscit, desfășurat la 24 februarie 1938. Această Constituție, promulgată la 27 februarie 1938, a instituționalizat nou regim politic. Ea menținea unele principii, ca: suveranitatea națională, separația puterilor în stat, responsabilitatea ministerială. Recunoștea unele drepturi și libertăți democratice, precum: libertatea conștiinței, a învățământului, muncii, presei, întrunirilor, de asociație, libertatea individuală, inviolabilitatea domiciliului, egalitatea în fața legii. Elementele noi, definitorii pentru nou regim se refereau la prerogativele regelui, care devenea un factor politic activ, pe plan guvernamental. El era declarat „capul statului” și, în această calitate, exercita puterea executivă prin guvern; acesta era numit de suveran și răspundea numai în fața lui.

La 30 martie 1938, s-a publicat decretul-lege pentru **dizolvarea** tuturor asociațiilor, grupărilor sau **partidelor politice**. Sindicatele au fost și ele dizolvate, iar pe baza unui decret-lege din 12 octombrie 1938 s-au creat **breslele** de lucrători, funcționari particulari și meseriași. Pentru a da un suport politic regimului, Carol al II-lea a hotărât să constituie, la 16 decembrie 1938, **Frontul Renașterii Naționale, care, la 22 iunie 1940, s-a transformat în Partidul Națiunii, declarat partid unic și totalitar**.

Partidul Național-Țărănesc s-a declarat de la început împotriva regimului lui Carol al II-lea, protestând contra măsurilor de restrângere a drepturilor și libertăților democratice. Președintele *Partidului Național-Liberal*, C-tin I. C. Brătianu, a adoptat, inițial, o atitudine favorabilă față de regim. Dar, pe parcurs, a înțeles că suveranul nu se limita doar la acțiuni împotriva Gărzii de Fier, ci era decis să distrugă sistemul democratic.

8. POLITICA EXTERNĂ A ROMÂNIEI ÎN PERIOADA INTERBELICĂ

Politica externă a României din perioada interbelică a cunoscut un însemnat proces de dezvoltare și modernizare, reflectând mutațiile calitative interne după desăvârșirea unității național-statale. Ea a izvorât din înțelegerea profundă a intereselor fundamentale ale societății românești, în care elementele de continuitate, tradiționale, s-au împletit cu imperativele specifice noii epoci a istoriei universale.

Politica externă concepută și promovată de România după Marea Unire din 1918 a urmărit, în esență: consolidarea și apărarea integrității teritoriale și a independenței naționale în cadrul sistemului creat de tratatele de pace din anii 1919-1920; încheierea unor alianțe politice și militare cu state interesate în menținerea păcii; participarea activă la Societatea Națiunilor și la reuniuni internaționale vizând rezolvarea pe cale pașnică a diferendelor și crizelor ivite în relațiile internaționale. România s-a afirmat nu numai ca un actor activ în planul relațiilor internaționale, ci și ca unul de inițiativă creatoare, îmbogățind tezaurul de valori din acest domeniu, sub raport conceptual și al acțiunii concrete. Români au subscris la cristalizarea noilor principii și norme pe care au fost așezate relațiile dinte state la sfârșitul celui de-al doilea război mondial, au susținut și au inițiat acțiuni proprii privind securitatea regională, europeană și generală; s-au pronunțat și au promovat diplomația deschisă; au militat pentru egalitate de tratament în relațiile internaționale, concepend ansamblul politic al statelor ca o entitate, confruntate cu un singur destin, care presupunea solidaritate și conlucrarea națiunilor, a popoarelor în slujba prosperității, a dezvoltării în condiții de pace.

O

1 Decembrie

Ziua Națională a României

la TVRM

10:00 **Teleamfiteatru USH.** Emisiune specială pentru ziua de 1 Decembrie. Realizator Corneliu Toader
15:00 **Hai să-ntindem hora mare:** Leontina Fărcaș, Veta Biriș, Mirela Mănescu. Realizator Ionela Prodan
15:30 **Film documentar: Alba Iulia.** Realizator Daniel Paraschiv
18:30 **1 Decembrie – Ziua Națională a României:** Invitați Ioan Scurtu, Florin Constantiniu. Emisiune de Valeriu Râpeanu
19:30 **Film artistic românesc:** Buzduganul cu trei peceți (I)
21:00 **Film documentar:** Bărbații Unirii (I)
21:30 **Nu uita că ești român:** Nicolae Furdui Iancu, Veta Biriș, Elisabeta Turcu, Irina Someșan. Emisiune de Ionela Prodan

Aron COTRUȘ

AI NOȘTRI SUNT ACEȘTI MUNȚI

*Ai noștri sunt acești munți
pietroși, mănoși, cărunți,
căci noi ne-am cățărât pe ei spre cer,
noi le-am deschis adâncurile de-aur și de fier
și-am suferit prin ei pe ploi și ger...
Noi le-am spintecat uriașele pânțece,
noi le-am proslăvit frumusețile-n cântece
și le-am cunoscut sufletul și furtunile mai bine
ca orișicine...*

*În haiducie grea ori doinind domol după oi,
nimenea pe lume nu i-a cunoscut și îndrăgît
ca noi...*

*De-acest mănos pământ daco-roman,
cine-ar putea mai mult ca noi să spuie c-al lui e?!*

*Cine l-a arat
din începutul vremurilor neîncetat?
Cin’ l-a semănat?
Cine i-a fost slugă și stăpân?
Care dintre neamurile vechi și noi
are îngropați în sânul lui atâți eroi?
A cui doină de veacuri pe-aicea plânge?
Cin’ l-a apărat de-al năvălirilor puhoi de ieri
și l-a adăpat de-atâtea mii și milioane de ori,
cu sânge
și sudori
ca noi?*

1918
(Măine, Craiova, 1928)

Programul

Televiziunii România de Măine (tvRM)

LUNI 28 noiembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **7x sport.** Emisiune de Cristina Matei
7:00 **Săptămâna externă** (r)
7:30 **Telematinal...fără egal** (informații utile, revista presei, interviuri, muzică)
10:00 **Teleamfiteatru USH. Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiune în direct moderată de Corneliu Toader
12:00 **Caleidoscop.** Emisiune de Gabriela Bănărescu (r)
13:00 **Teleshopping**
13:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este: Un punct pe hartă – Ferestre spre Europa (III) (r)
14:10 **Filmele săptămânii la tvRM.** Realizator Daniel Paraschiv
14:30 **Miorița – antologie de cultură tradițională.** Emisiune de Ioan Filip
15:00 **Preluare Deutsche Welle**
15:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este
16:00 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. VIII
16:30 **Teleshopping**
17:00 **Întâlnire cu folclorul:** Ilie Dragomir, Ileana Mărgărit, Aurel Sava. Emisiune de Theodora Popescu
17:30 **S.O.S Inima:** Bolile cardiovasculare. Emisiune de prof. univ. dr. HC Ioan Pop de Popa
18:30 **Film documentar**
19:15 **Vox populi.** Realizator George Nicolau
20:00 **Supertehnologii.** Emisiune de Alexandru Mironov și Cristian Român
21:00 **Economia: pentru cine?** Mediul de afaceri.Emisiune de Ilie Șerbănescu
22:00 **Presa pe diagonală**
22:30 **Religia începutului de mileniu.** Emisiune de Carmen Fulger
23:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu
00:10 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. VIII (r)
01:00 **Film documentar:** Lumea așa cum este (r)
01:30 **Religia începutului de mileniu** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Teleamfiteatru USH** (r)
05:00 **Vox populi** (r)

MARȚI 29 noiembrie 2005

6:00 **Program muzical**
6:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu (r)
7:00 **Presa pe diagonală** (r)
7:30 **Telematinal...fără egal** (informații utile, revista presei, interviuri, muzică)
10:00 **Teleamfiteatru USH. Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiune în direct moderată de Corneliu Toader
12:00 **La porțile dorului.** Emisiune de Viorel Popescu (r)
13:00 **Teleshopping**
13:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este (r)
14:10 **Medalion muzical.** Emisiune de Dumitru Cucu
14:45 **Vreau o casă!** Emisiune de Adelina Grancea
15:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este - Marea Britanie azi (IX)
16:00 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. IX
16:30 **Teleshopping**
17:00 **Întâlnire cu folclorul:** Saveta Bogdan, Viorica Sandu. Emisiune de Theodora Popescu
17:30 **Cabinet juridic.** Emisiune de Corneliu Turianu
18:30 **Film documentar**
19:15 **Ani de liceu.** Emisiune de Alina Motoc
20:00 **Tehnologii la zi - Innov8.** Emisiune de Alexandru Mironov și Cristian Român
21:00 **Polemici culturale.** Emisiune de Anton Caragea
22:00 **Presa pe diagonală**
22:30 **România și geopolitica.** Emisiune de conf. univ. dr. Mihai Milca
23:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu
00:00 **Cântecul și casa lui** (r)
01:00 **Cabinet juridic** (r)
01:30 **Vreau o casă** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Teleamfiteatru USH** (r)
05:00 **România și geopolitica** (r)

MIERCURI 30 noiembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu (r)
7:00 **Presa pe diagonală** (r)
7:30 **Telematinal...fără egal** (informații utile, revista presei, interviuri, muzică)
10:00 **Teleamfiteatru USH. Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiune în direct moderată de Corneliu Toader
12:00 **Polemici culturale.** Emisiune de Anton Caragea (r)
13:00 **Teleshopping**
13:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este – Marea Britanie azi (IX) (r)
14:10 **Eva – Talk show cu și despre femei.** Emisiune de Adelina Grancea și Alexandru Ganci
15:10 **Virtuozii ai muzicii clasice:** Piotr Illici Ceaikovski – variațiuni roccoco; Bianca Olga Mănescu – cello, Cristian Kegazin – vioară. Emisiune de Mihai Darie
15:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este
16:00 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. X
16:30 **Teleshopping**
17:00 **Deschide cartea!** Emisiune de Alexandru Mironov
17:30 **Film documentar:** Istoria aviației ep. VI
18:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
18:30 **Film documentar**
19:15 **Mereu în top:** Cristian Topan –caricaturist. Emisiune de Violeta Screciu
20:00 **Urmași ai lui Grigoraș Dinicu.** Emisiune de Sorin Petre
21:00 **Frontal.** Comentarii ale evenimentelor la zi. Realizator Ion Marin
22:00 **Presa pe diagonală**
22:30 **Gazonul fierbinte:** Între Cupa UEFA și Campionatul Intern de Fotbal. Emisiune de Mugur Popovici
23:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu
00:00 **Film documentar:** Lumea așa cum este(r)
00:30 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. X (r)
01:00 **Mereu în top** (r)
01:30 **Gazonul fierbinte** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Teleamfiteatru USH** (r)
05:00 **Deschide cartea!** (r)

JOI 1 decembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu (r)
7:00 **Presa pe diagonală** (r)
7:30 **Telematinal...fără egal** (informații utile, revista presei, interviuri, muzică)
10:00 **Teleamfiteatru USH. Emisiune specială pentru ziua de 1 Decembrie.** Realizator Corneliu Toader
12:00 **La porțile dorului.** Emisiune de Viorel Popescu (I) (r)
13:00 **Teleshopping**
13:30 **La porțile dorului.** Emisiune de Viorel Popescu (II) (r)
14:30 **Sportul în lume.** Emisiune de Mugur Popovici
15:00 **Hai să-ntindem hora mare:** Leontina Fărcaș, Veta Biriș, Mirela Mănescu. Realizator Ionela Prodan
15:30 **Film documentar:** Alba Iulia. Realizator Daniel Paraschiv
16:00 **Film serial:** Cavalerii cerului ep. XI
16:30 **Teleshopping**
17:00 **Preluare Deutsche Welle**
17:30 **Muzică folk cu:** Victor Socaciu, Vasile Șecaru. Emisiune de Cezar Lungu
18:30 **1 Decembrie – Ziua Națională a României:** Invitați Ioan Scurtu, Florin Constantiniu. Emisiune de Valeriu Râpeanu
19:30 **Film artistic românesc:** Buzduganul cu trei peceți (I)
21:00 **Film documentar:** Bărbații Unirii (I)
21:30 **Nu uita că ești român:** Nicolae Furdui Iancu, Veta Biriș, Elisabeta Turcu, Irina Someșan. Emisiune de Ionela Prodan
22:00 **Film documentar:** Bărbații Unirii (II)
22:30 **Istorie recentă.** Invitat prof. asociat Alexandru Mihai Stoenscu. Emisiune de Corneliu Toader
23:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu
00:00 **Film documentar:** Alba Iulia (r)

00:30 **Nu uita că ești român** (r)
01:00 **Preluare Deutsche Welle** (r)
01:30 **Film documentar:** Bărbații Unirii (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **1 Decembrie – Ziua Națională a României** (r)
04:00 **Hai să-ntindem hora mare** (r)

VINERI 2 decembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu (r)
7:00 **Presa pe diagonală** (r)
7:30 **Telematinal...fără egal** (informații utile, revista presei, interviuri, muzică)
10:00 **Teleamfiteatru USH. Consultații pentru sesiunea de examene.** Emisiune în direct moderată de Corneliu Toader
12:00 **Cântecul și casa lui.** Emisiune de Ionela Prodan (r)
13:00 **Teleshopping**
13:30 **Film documentar:** Lumea așa cum este (r)
14:10 **7 x sport. Retrospectivă a evenimentelor sportive interne.** Emisiune de Cristina Matei
14:45 **Profil spiritual:** Florin Constantiniu. Emisiune de Valeriu Râpeanu
15:30 **Istorie recentă.** Emisiune de Corneliu Toader (r)
16:30 **Teleshopping**
17:00 **Civilizația străzii.** Emisiune reportaj de Ciprian Vasilescu
17:30 **Cinepanorama.** Emisiune de Eugen Atanasiu
18:30 **Film documentar**
19:15 **Viață de student.** Emisiune de Bianca Văcariu
20:00 **Azi debutant, mâine vedetă.** Emisiune concurs. Realizator Marius Micu
21:00 **De la magistru la discipol.** Emisiune de Corneliu Toader
22:00 **Presa pe diagonală**
22:30 **Știință și spiritualitate.** Emisiune de Alexandru Mironov
23:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu
00:00 **Azi debutant, mâine vedetă** (r)
01:30 **Civilizația străzii** (r)
02:00 **Cinepanorama** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Teleamfiteatru USH** (r)
05:00 **Viață de student** (r)

SÂMBĂȚĂ 3 decembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **Comentariul zilei.** Retrospectivă politică. Emisiune de George Marinescu (r)
7:00 **Presa pe diagonală** (r)
7:30 **Concert de dimineață.** Emisiune de Dumitru Cucu
8:30 **Ceata lui Pițigoi.** Realizator Dumitru Cucu (r)
9:30 **Best of „Telematinal...fără egal”** - Selecțiuni din cele mai reușite momente ale emisiunii „Telematinal...fără egal”. Realizator Oana Nicolae
10:00 **Minte sănătoasă în corp sănătos:** Bolile ORL. Emisiune de dr. Dorin Sarafoleanu
11:00 **Culise romantice:** Invitată Doina Spătaru. Emisiune de Viorel Popescu

12:00 **Agricultura și alimentația:** De ce importăm carne de porc? Invitați: Mihai Lungu – președintele Cooperativei Agricole de Creștere a Porcilor Muntenia, dr. ing. Adrian Rădulescu. Emisiune de Constantin Pintilie
13:00 **Cultura minorităților:** azi comunitatea evreilor din România. Emisiune de Nicolae Mareș
14:00 **Zig – Zag – magazin de divertisment.** Realizator Puiu Stoicescu
16:30 **Performeri în arenă:** Foști olimpici – azi antrenori. Emisiune de Mugur Popovici
17:30 **Arta documentarului.** Realizator Daniel Paraschiv
18:30 **Film documentar:** Fabiola de la Cuba (V)
19:00 **Vechi șlagăre românești.** Emisiune de Sorin Petre
19:30 **Stadioane, săli, competiții.** Emisiune de Mugur Popovici
20:00 **Film artistic românesc:** Buzduganul cu trei peceți (II)
22:00 **Stelele Operetei.** Realizator Mihai Darie
23:00 **Cântă-mi lăutare!** Emisiune de Sorin Petre
23:30 **Săptămâna internă**
00:00 **Călătorie în jurul lumii - Globespin** (r)
00:10 **Film artistic românesc** (r)
01:30 **Miorița** (r)
02:00 **Vechi șlagăre românești** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Stadioane, săli, competiții** (r)
04:00 **Culise romantice**(r)
05:00 **Stelele Operetei** (r)

DUMINICĂ 4 decembrie 2005

6:00 **Program muzical** (r)
6:30 **Sportul în lume** (r)
7:00 **Săptămâna internă**(r)
7:30 **Deschide cartea!** Emisiune de Alexandru Mironov (r)
8:00 **Ecumenica.** Emisiune de Sorin Bejan
9:00 **Mini Miss & Mini Mister România.** Emisiune de Inoan Gavrilă
9:30 **Mugurel de cântec românesc.** Emisiune de Dumitru Cucu
10:00 **Emisiune pentru copii.** Realizator Dumitru Cucu
11:00 **Să stăm de vorbă:** cu Valeria Arnăutu, Marina și Mihaela Nemeș. Emisiune de Bianca Văcariu
12:00 **Generații de succes.** Emisiune de Sorin Lupașcu
13:30 **Film documentar**
14:00 **Ghici cine vine la Silvia?** Realizator Silvia Dumitrescu
15:00 **La porțile dorului.** Emisiune de Viorel Popescu
17:00 **Festivalul de Comedie – Galați 2005.** Realizator Dumitru Cucu
18:30 **Film documentar**
19:00 **Café concert.** Emisiune de Sorin Petre
19:30 **Film documentar**
20:00 **Îți mai aduci aminte, doamnă?** Emisiune de Ionela Prodan
21:00 **Film artistic**
23:00 **Filmele săptămânii la tvRM.** Realizator Daniel Paraschiv
23:30 **Săptămâna externă**
00:00 **Ghici cine vine la Silvia?**
01:00 **Cântă-mi lăutare!** (r)
02:00 **Film artistic** (r)
02:30 **Film documentar** (r)
03:00 **Întâlnire cu folclorul** (r)
03:30 **Parada melodiilor** (r)
04:30 **Să stăm de vorbă** (r)

Opinia națională

Telefoane:
316.97.85 și
316.97.86,
interioare:
122, 105
Fax:
316.97.93

REVISTA OPINIA NAȚIONALĂ ESTE EDITATĂ DE FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE.

Instituție social - umanistă de cultură, știință și învățământ

Revista se poate procura prin abonament de la toate oficiile poștale din țară. Solicitări de abonamente se pot adresa redacției, cu plata prin mandat poștal sau dispoziție de plată pe adresa: Editura Fundației *România de Măine*, Serviciul difuzare, Splaiul Independenței nr. 313, Sectorul 6, București. Telefon 316.97.88/int.108.

ISSN 1221-4019 și ISSN 1841-4265 (Opinia națională ONLINE)

Machetarea computerizată și tiparul executate de
LABORATORUL DE TEHNOREDACTARE ȘI TIPOGRAFIA
FUNDAȚIEI ROMÂNIA DE MÂINE
Publicația OPINIA NAȚIONALĂ este înregistrată la Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci la nr. 24.000/7.090.672 din 3 septembrie 1997.

Instruire, educație, știință, cultură - prin TVRM și MAXTV

TELEVIZIUNE LA MAXIM
produs de Digital Cable Systems

Ce este MAXTV?

cel mai nou pachet de programe transmis prin satelit, disponibil acum oriunde pe teritoriul României.

De ce MAXTV?

- calitate foarte bună a imaginii și sunetului
- preț accesibil
- instalare rapidă oriunde pe teritoriul țării
- flexibilitate în alegerea pachetelor de programe
- tehnologie digitală de ultimă generație
- pachet bonus de peste 300 de programe

Cum funcționează MAXTV?

pentru recepționarea pachetului de programe, trebuie să vă procurați: antena de satelit prevăzută cu sistem de prindere, 2 LNB-uri, conectica aferentă, receptor de satelit digital cu VIACCESS 2, card de acces MAXTV.

Total este inclus în suma de 420 lei

Cum mă abonez la MAXTV?

Contactați reprezentanții Canad Systems Impex - asociat cu Digital Cable Systems, pentru a încheia un contract de abonat. Sunați la numerele de telefon:

021 - 31 66 760
connex **0721 321 999**
orange **0745 521 999**

Grila de programe MAXTV

HBO
CINEMAX

Free X TV
Xdream TV
TELESPORT
Motors TV
TV 1000

TVR 1
TVR 2
TVR Cultural
TVRM
Antena 1
Antena 3
ProTV
Pro Cinema
Acasă TV
ProTV Internațional
Național TV
Elmo TV
B1TV
PrimaTV
OTV
Animal Planet
Discovery Channel
National Geographic
Hallmark
TV Sport
Eurosport
Realitatea TV
Boomerang
Max Info
CNN
Cartoon Network-TCM
MTV

și multe altele

PACHET DE PROGRAME PRIN SATELIT

plătești **30**

primești **300**

Cât costă MAXTV?

22 lei abonamentul de bază
50 lei serviciul de activare

Echipamente, instalare în jur de **420 lei**
Prețurile includ TVA

Instalarea și punerea în funcțiune se fac de către personalul tehnic specializat din zona dvs., contra cost

PROGRAME TV PRIN SATELIT

SELECȚIE PACHET BONUS

Nume	Țara	Categorie	Nume	Țara	Categorie	Nume	Țara	Categorie
DW-TV (Deutsche Welle)	Germania	Știri	Music Box Rusia	Rusia	Muzica	Magyar TV 2	Ungaria	General
Al Jazeera Satellite Channel	Qatar	Știri	JCTV	SUA	Muzica	Canale 5	Italia	General
BBC World	Marea Britanie	Știri	Persian Music Channel	Emiratele Arabe Unite	Muzica	Italia Uno	Italia	General
IRINN - Iranian News Network	Iran	Știri	Muzica Nation TV	Marea Britanie	Muzica	Rai Uno	Italia	General
IBA Channel 33	Israel	Știri	Realitatea TV	România	Afaceri	Rai Due	Italia	General
24 Ore	Italia	Știri	Bloomberg TV Deutschland	Germania	Afaceri	Rai tre	Italia	General
Rai Stiri 24	Italia	Știri	Daimler Chrysler TV	Germania	Afaceri	Rete 4	Italia	General
Sky TG24	Italia	Știri	Bloomberg Europe	Marea Britanie	Afaceri	TVI Internațional	Spania	General
Worldnet	SUA	Știri	Holidays in Greece Channel	Grecia	Calatorii	BTB Bulgaria	Bulgaria	General
Al Arabiya	Emiratele Arabe Unite	Știri	Made in Italia	Italia	Calatorii	TET	Ucraina	General
EuroNews	Franța	Știri	Fashion TV	Franța	Cultural	TRK Ukraina	Ucraina	General
Dubai Sports Channel	Dubai	Sport	Arte (Franța)	Franța	Cultural	BHT 1	Bosnia Herțegovina	General
TV Magic	Grecia	Sport	Rai Doc	Italia	Cultural	TV Bulgaria	Bulgaria	General
Rai Sport Satellite	Italia	Sport	Rai Edu 1	Italia	Cultural	CCTV 4	China	General
Sailing Channel	Italia	Sport	Rai Edu 2	Italia	Cultural	Das Erste	Germania	General
Sky Calcio	Italia	Sport	Terra Nova	Franța	Documentare	ERT Sat	Grecia	General
Sport Planet	Rusia	Sport	Rai Utile	Italia	Documentare	Al Iraqiyah	Irak	General
Elmo TV	România	Muzica	Novy Kanal	Rusia	Filme	K-TV Kurdistan TV	Kurdistan	General
TV K Lumea	România	Muzica	Enter Film	Ucraina	Filme	Kuwait TV	Kuwait	General
Tarat TV	România	Muzica	Game Network	Italia	Jocuri	TV Muntenegru	Muntenegru	General
Enter	Ucraina	Muzica	F-World Fashion Channel	Rusia	Lifestyle	Al Maghribiyah	Maroc	General
123sat	Franța	Muzica	AB Sat	Franța	Prezentări	ITV Polska	Polonia	General
DAN Music	India	Muzica	Teleshop 24	România	Teleshopping	PolSat	Polonia	General
Sun Tv	India	Muzica	Best Of Shopping	Franța	Teleshopping	Polonia 1	Polonia	General
102,5 Hit Channel	Italia	Muzica	OTE Promo	Grecia	Variati	TV Polonia	Polonia	General
Countdown TV (CoDo TV)	Italia	Muzica	Challenger TV	Italia	Variati	RTP International	Portugalia	General
Dance TV	Italia	Muzica	Météo Expres	Franța	Vremea	Qatar TV	Qatar	General
Italian Music Channel	Italia	Muzica	Sky Meteo24	Italia	Vremea	RTL Schweiz	Elveția	General
Magic TV	Italia	Muzica	TV România Internațional	România	General	VOX Schweiz	Elveția	General
Music Box Italia	Italia	Muzica	TV5 Europe	Franța	General	BK TV Sat	Serbia	General
Playlist Italia	Italia	Muzica	RTL Television	Germania	General	Arirang TV	Coreea de Sud	General
4 Fun Tv	Polonia	Muzica	ZDF	Germania	General	Iran TV Network	SUA	General
Viva Polska	Polonia	Muzica	Duna TV	Ungaria	General	TRT Internațional	Turcia	General

Programele din pachetul BONUS se pot modifica în funcție de opțiunile furnizorilor.

+ 300 programe de radio ... și alte peste 200 programe TV

TELEVIZIUNE LA MAXIM

FUNDAȚIA ROMÂNIA DE MÂINE

Instituție social-umanistă de învățământ, știință și cultură

TELEVIZIUNEA ROMÂNIA DE MÂINE

8
ORE ZILNIC

→ CURSURI UNIVERSITARE
→ CONSULTAȚII

16
ORE ZILNIC

→ FILME DOCUMENTARE ȘI ARTISTICE
→ DEZBATERI DE INTERES GENERAL
→ EMISIUNI PE TEME
ECONOMICE
SOCIALE
CULTURALE
ȘTIINȚIFICE

* TEHNICĂ DIGITALĂ MODERNĂ
* CAR DE TRANSMISII DIRECTE

Instruire, educație, știință, cultură - prin TVRM și MAXTV

ABONAȚI-VĂ LA MAXTV !

PROGRAMELE TVRM SUNT CUPRINSE ÎN PACHETUL DE BAZĂ AL MAXTV

Televiziunea România de Măine
București, Șoseaua Berceni, nr. 24
Telefoane: 334.44.19; 334.62.05
334.47.23; 334.47.99

UNIVERSITATEA SPIRU HARET

PALATUL ÎNVĂȚĂMÂNTULUI, ȘTIINȚEI ȘI CULTURII (În proprietate)
Sediul central al Fundației România de Măine și al Universității Spiru Haret

PESTE 100.000 DE STUDENȚI ȘI MASTERANZI

25 FACULTĂȚI

48 SPECIALIZĂRI

47 CENTRE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT LA DISTANȚĂ ÎN ȚARĂ ȘI STRĂINĂTATE

58 PROGRAME DE MASTERAT

1400 CADRE DIDACTICE

36.500 LICENȚIAȚI ÎN ULTIMII 10 ANI

4 INSTITUTE DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ

32 IMOBILE ÎN PROPRIETATE CU O SUPRAFAȚĂ TOTALĂ DE 98.775 mp

→ TELEVIZIUNE PROPRIE - TVRM
→ EDITURĂ ȘI TIPOGRAFIE PROPRII

O UNIVERSITATE PENTRU SECOLUL XXI

București, Str. Ion Ghica nr. 13
Telefoane: 314.99.31; 314.99.32.
Centrala telefonică: 314.00.75; 314.00.76
e-mail: info@spiruharet.ro

ABONAȚI-VĂ LA MAXTV !